

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXX.

21. KVĚTNA (MAY) 1938.

ČÍSLO (NO.) 930.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS. MO.

Česká Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.
... Published by the ...
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$2.75
Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou \$3.25

Adresa: — Address:

"ČESKÁ ŽENA"

1611 S. 11th Street St. Louis, Mo.

15. Neděle - Žofie; Jan B. de La Salle.
16. Pondělí - Jan Nep., m.; Ubaldus.
17. Úterý - Paschal, f.; Bruno; Basilla.
18. Středa - Venanc; Theodot; Dioskur.
19. Čtvrtek - Alkvin; Petr Cell.; Dunstan.
20. Pátek - Bernandin Siens; Basilla.
21. Sobota - Florentin, op.; Ondřej Bob.

Zánik chudobinců.

F.L.I.S.

The American Association for Social Security se zadostiučiněním konstatuje, že zavedení starobních pensí přivodilo zrušení celé řady nehygienických a lidskou důstojnost ponižujících starobinců ve Spojených Státech. Tato asociace vřele nabádá k úplnému vymýcení zastaralých chudobinců, postrachu to všech starých nemajetných lidí. Většina mužů i žen, odsouzených poměrů k životu v chudobinci, jsou obyčejně lidé plně schopní starati se o své osobní potřeby, mohou-li počítati s pravidelnou, byť i malou pensí. Ti, kteří tak nemocnou učinit z důvodu, že jsou nemocní a potřebují lékařského ošetření, nejsou na tom o nic lépe v chudobincích, jež zpravidla s lidmi tohoto druhu stejně nepočítaly.

Největší počet chudobinců zanikl poslední dobou ve státě Delaware, který je všechny zrušil. Zdraví obyvatelé těchto domů byli umístěni u soukromých rodin, nemocní našli ošetření v moderní, nedávno otevřené nemocnici.

Alabama zrušila 47 místních chudobinců. Četné chudobince zanikly v Connecticut, v Illinois, v Iowě, v Marylandu v Massachusetts, v Minnesotě, v Tennes-

see a ve West Virginii. Zbývající okresní chudobince byly v mnoha případech sloučeny v jediný ústav, kde nemocní nebo z jiné příčiny jinak neumístitelní lidé našli přístřeší a lékařské ošetření.

Klesající počet starobinců jeví se přirozeně i v počtu chovanců těchto ústavů. Social Security Board uvádí ve svém druhém výročním hlášení, že v prvních osmi měsících po zavedení zákona o sociálním zabezpečení asi 5,000 chovanců starobinců počalo bráti ve 36 státech starobní pensí. Jediná Kalifornie umožnila jednomu tisíci lidí opustiti chudobince. V Pennsylvanii, v Illinois, v Ohio, v New Yorku a v Texasu odešlo z chudobinců přes 2,000 lidí, kterým byla přiručena pense.

Šetřením, provedeným Social Security Board a týkajícím se

475,000 lidí, kterým byla udělena pense, se zjistilo, že typický pensista je muž — nebo žena — ve věku mezi 70 až 75 lety, poměrně zdravý, žijící s manželkou — manželem — nebo jiným členem své rodiny a odkázaný výhradně na svou pensí. Šetřením též vyšlo na jevo, že čtyři z každých pěti pensistů jsou rodilí Američané. Některé státy udělují pensí i neobčanům, zajímavé však je, že v řadách pensistů nalézá se pouze 2,119 čili půl procenta lidí, kteří nebyli naturalisováni.

Nepřijímá. Přišel pacient k lékaři: — Pijete? — Ano. — Kouříte? — Ano. — Musíte obojího nechat! — Pacient rychle odchází. Lékař volá: — Zůstaňte — já dostanu \$2 za poradu! — Pacient: Já tu radu nepřijímám!

Důležité Upozornění

CT. ČTENÁŘŮM A ČTENÁRKÁM "HLASU" A "ČESKÉ ŽENY".

Často jsme upozorňováni poštovními úřady, že časopisy se nemají dle zákona odběratelům poštou zasílat, když nejsou ku předu předplaceny. Proto se musíme řídit dle tohoto zákona a zastavit časopisy těm, kdož za delší dobu dluží. Neradi posíláme účty a zastavujeme časopisy těm, kteří je velmi rádi čtou a o ně se zajímají, a proto uctivě žádáme všechny čtenáře a čtenářky, aby co nejdříve si zaplatili dlužné obnosy anebo časopisy si předplatili. - Nemáte-li peněz nyní, pište nám, kdy Vám bude možno jistotně předplatné zaslat. Tímto nám ušetříte práce, starosti i poštovného.

Těm, kteří si pošlou v nejbližší době doplatné a předplatí si časopis na jeden rok, zašleme ZDARMA jednu z těchto zajímavých knih: "Povídka mého života", "Dědeček", "Mezi otrokáři" (3 díly), "Železný král" a "Jediný muž v rodině."

Čtenářům, kteří mají předplaceno ku předu, děkujeme za jejich podporu pro udržení českého katol. tisku a české řeči v Americe. Setrvejte s námi a pokuste se o jeho zlepšení a rozšíření mezi krajany!

YDAVATELSTVO "HLASU" A "ČESKÉ ŽENY",

1611 South 11th Street

St. Louis, Mo.

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROC. (VOL.) XXX.

ST. LOUIS, MO., 21. KVĚTNA (MAY) 1938.

ČÍSLO (NO.) 930.

Paprsky sv. Bernadetty.

Prvního května 1908 přišel do hlavní nemocnice v C. ve Francii asi 27letý muž s oteklým kolenem. Nejmenší pohyby mu působily tak bodavé bolesti, že se nemohl zdržeti výkřiku. Druhého dne zjistil lékař tuberkulosní nádor ve stavu již velmi pokročilém. Noha byla nemocnému dána do sádrového obalu.

Nemocný byl velmi mlčelivý a neprojevil ani v nejmenším svého náboženského vyznání. Teprve po několika týdnech se projevil, že je volnomyšlenkář, představený radikálních socialistů. Rodina jeho patřila také do toho tábora.

Znenáhla však přece jeho nepřístupnost mizela. Tu a tam vyměnil několik stručných slov s obsluhující sestrou. Bezvýznamné počáteční hovory přecházely později na pole náboženské. — V nemocnici mu byl nabídnut ke čtení Život Krista Pána, jenž ho očividně zaujal. Milost boží působila pomalu, ale jistě. V říjnu bylo její dílo dokonáno: volnomyšlenkář se navrátil k Bohu, jež přijal na svátek Všech Svátých 1. listopadu.

Mezitím, co tak zázračně pokračovalo uzdravení duševní, nemocný hynul tělesně. Stav jeho budil vážné obavy.

Lékařský sbor se v nemocniční službě střídal, takže lékař, který nemocného přijal do ošetřování od 1. května do 1. července, vrátil se k němu teprve v lednu příštího roku. Sotva vstoupil do nemocniční síně, byl zaražen zevnějškem svého pacienta. Tělesně sešel, plet' měla nádech olo-

věný, oči byly hluboko do důlků zapadlé. Vše to byly známky fyzických útrap. Lékař se diskretně obrátil k sestře a pravil: "Je ztracen, tuberkulosa se rozšířila do celého těla. Zbývá pouze jediná cesta: operace nohy, již však nemohu podniknouti o své vůli bez souhlasu rodiny. Necht' někdo dojde k ní pro dotaz." — Domáci se dostavili, ale obávali se, že nemocný by operace nevydržel.

Takový byl tělesný stav nemocného, když jednoho dne mu ošetřující sestra pravila: "Jelikož všechno lidské vědění nepomáhá, obraťme se prostřednictvím Bernadettiným k nebeskému Lékaři, jenž vše může, co jen chce. Je právě doba, v níž se oslavuje zjevení se Panny Marie lurdské. (Bylo to kol 15. února.) Přál byste si konati se mnou pobožnost za své uzdravení?" — Nemocný přisvědčil.

Na choré koleno byl mu dán obvaz s obrazem Bernadettiným a s její relikvií. Počaly horoucí, důvěrné modlitby.

O průběhu dalším a konce choroby vypravuje sám nemocný: "Sotva přešlo několik dní po ukončení devítidenní pobožnosti, upozoroval jsem při odchodu z kostela, že mohu nohu pevně postavit na zem, aniž bych se opíral o berli. Necítil jsem více žádných bolestí."

Stav jeho se stále zlepšoval — k velikému údivu všech lékařů. Za tři měsíce zjistil vrchní lékař, že noha je uzdravena. 14. června nemocný opustil nemocnici, složil úřad vůdce socialistů a vstoupil do spolku katolického. Nyní vykonává práci, jež mu je Bo-

hem požehnána. Z prostého dělníka se stal mistr závodu.

Dnes je hlavní touhou chráněnce Bernadettina, aby vnučil víru těm, jichž se dosud nedotkla milost Boží. Mimo to si přeje, aby jedna z jeho dcer vstoupila do kláštera a stala se tak duchovní sestrou Bernadettinou.

Sestra M. Terezie.

Z českých skladatelů jsou v cizině nejvíce hráni podle statistiky z roku 1937: Smetana 520krát, Dvořák 1103, Fučík 595, Komzák 384, Friml 131, Nedbal 113, Drdla 88, Fibich 69, Leopold 67, Suk 46, Weinberger 31 atd. Nejvíce byla hrána Smetanova Prodaná nevěsta 266, Dvořákovy Slovanské tance 412, Humoreska 127, Fučíkův Florentinský pochod 130, Nedbalova Polská krev 74.

Lenost je vyléčitelná. Při zasedání lékařské akademie v New Yorku sdělil jeden lékař, že se mu podařilo vyléčiti lenost. Vyšel z předpokladu, že nejvíce dětí se proto špatně učí, protože jejich červené krvinky jeví nenormální vývoj. Navrhuje ve všech případech, v nichž se během let vývinu složení červených krvinek nezměnilo, což mělo za následek ochablost a lenost, stejně jako u všech nenormálních a z ostatních dětí užití injekcí tučných animálních substancí a s jodem, čímž prý nemoc se zcela vyléčí.

K čištění lahví neb skleněných vás použijeme roztloučených skořápek z vajec, které smícháme s troškou horké vody. Dobře protřeseeme a asi za dvě minuty jest vnitřek lahví dokonale čistý.

Hory a propasti

Napsala Vlasta Javořická.

Jednou se stalo něco velikého. Ne - to je příliš slabé slovo.

Stalo se něco tak ohromujícího, jako kdyby spadl meteor a ten byl z ryzího zlata - nebo jako kdyby přišel někdo z onoho světa, - kdo již dávno umřel, nebo jako by z čista jasna vyprýštil ze skály pramen živé vody.

To bylo za dvacet let po tom, co Alex odejel do Ameriky kopat zlato a zapadl tam v neznámo.

Snad za dvacet, snad také za víc, paní Řehořovská už to neuměla spočítat a když se nad tím Radmila zamyslela, musela také vzpomínat a hádat. . . .

V práci a všednosti utíká čas tak rychle, že se nenadějeme, je den pryč - po něm týden; zdá se nám, že je to včera, co jsme byli v kostele a odpoledne na procházce a zatím je to již sedm dnů.

A měsíc jen se převrátí a jde druhý, co bylo letos, již se říká vloni, co bylo napřesrok je letos.

A děti rostou, co se ještě včera batolilo, pouští se do roka směle do chůze - děti jsou dívky a jinoši - z těch stávají se manželé a rodiče - a najednou shledáváme, že jsme staří a naše místo zaujmou mladší.

Když si Kremr postavil malý baráček a vysázel zahrádku, myslil si: ach, to uteče vody, než vyroste tyhle jabloně! - A než ponesou ovoce, co jí ještě uplyne!

Letos chodil po zahradě, díval se na štěpy, vysázené vlastní rukou, uvědomil si, že jsou z nich mohutné stromy a pochvaloval si, co už za ta léta přinesly ovoce a jak zase pěkně nasazují na květ.

Bylo časné jaro; mezi stromy ležel ještě sníh a na záhoncích stá-

ly kaluže vody. Slunce však již koruny stromů celovalo a probouzelo v nich život.

Pod modrým nebem zpíval skřivan a kde byl sněhový příkrov slabší, tam vystrokovaly žluté narcisky bijáčky svých pupat.

Kremrovi měli včelíčky. Ve včelníku stály čtyři úly a v těch se to již probouzelo. Ozýval se hukot, jako by přijížděl malý vlak a na výletech se to včelkami jen hemžilo.

Kroužily nad bílým sněhem a pily z loužiček, jež se leskly po stezkách. V únoru byly přikrmeny a slibovaly pečlivému hospodáři hojnou odměnu.

Toho poledne chodil tajemník Kremr po zahradě a pochvaloval si, že chvála Bohu zima je již ta tam a že zas to bude veselejší a ty štěpy, to si považme - jak vyrostly!

Na sebe se nepodíval, že již má hlavu jako mléko a záda úplně vypouklá, jako by na nich nosil pokladnu.

Dnes se radoval z krásné pohody a blížícího se jara. Až nastane léto, přijede Vít s rodinou. - Má již dvě děti a daří se mu dobře. Ovšem, Iréna, Vít mohl dostati lepší hospodyně, to je pravda, neuměla se v malé domácnosti dosti otáčet dosti uskromnit, ale kdo by jí měl za zlé? Vyrosla v jiném ovzduší a potrvá ještě léta, než se malým poměrům docela přizpůsobí.

Jenom když se mají rádi a zaplat' Pán Bůh, to mají. Ne jako dnešní lidé, kteří propadli rozvodové horečce. I v Soběhrdech bylo několik případů.

Nynějšímu starostovi, obstarož-

nému zbohatlíkovi, nepostačovala průměrná a povadlá žena, zadal si tedy o rozvod. A učitel Haštál, který měl Radmilinu kamarádku Mařenku, hodnou a bohatou ženu, chytil se mladší a rozvedl se. U Vity panovala svatá spokojenost a Iréna, vědoma si své slabosti, jeho vůli se úplně podrobila.

O tom všem při té procházce zahradou uvažoval a ubíral se pomalu do dvorka, aby odešel do úřadu. Bože milý - tolik let, že již na té radnici sedí a tolik starostů a prvních radních pamatuje?

Na dvorku kdákaly slepice jedna přes druhou. - Ta seděla na hnízdě, druhá s křikem se k ní dobývala; ona zase vyletěla po žebříku na patýrko a hledala si nové místo.

Kohout vyletěl na pumpu a kokrhál, zavíraje směšně oči.

Paní Řehořovská měla otevřené okno a že jí tam sluníčko příjemně svítilo, vyhřívala se v jeho paprscích. Ubohá, byla již skoro úplně slepá.

Jenom ostrá sluneční záře ji dávala tušení vši té jasnosti, jež se venku rozlévá a šel-li někdo v tom pruhu slunečním, poznala, že se ztmělo.

Tajemník se pod oknem zastavil, pozdravil a ptal se jí jak spala a je-li zdráva a poznamenal, že ji včera ani dnes ještě neviděl.

Mdle, přesto však vlídně mu děkovala a pravila, že je díky Bohu zdravá a že se již těší na blahodárný vliv sluníčka. Že je tak milé a teplé a ten jarní vzduch že téměř voní.

Paní Řehořovská byla teď do-
bře situována, skoro tak, jako za
nebožtíka muže, kdy měla pohodlí
a všechno, nač si jenom vzpomně-
la. . . .

Daniela jí s vědomím svého
manžela posílala takové obnosy,
že jich stará dáma ani spotřebo-
vati nemohla a slušně odměňova-
la i Radmilu za veškeru péči, již jí
věnovala.

I teď měla velmi krásný, vato-
vaný župan, lemovaný kožíšinou
a skoro přepychové papučky. . .

křeslo, v němž seděla, bylo všecko polštářováno i velbloudí pokrývka, jež kryla její kolena, byla drahým výrobkem.

Daniela matku zamácela vším, co může péče drahému člověku poskytnout - paní Řehořovská však měla malé potřeby a za nic se nechtěla odpoutat od Kremrových.

Že je Radmila Alexovi stále věrná cenila nade všecko na světě. Škoda, že přišlo do domu děvče - které jí Radmilu - upřímně to budiž přiznáno - poněkud odloudivo.

A bylo to přirozeno; vždyť v dítěti byl život, jemuž paní Řehořovská chtějí či nechtějí zvolna a nepozorovatelně odumírala.

Dnes také ve svém křesle a v tom nádherném županu vypadala bezmála jako bytost z jiného světa. Bylo v ní něco nadzemského a téměř nebeského.

"Spala jsem dnes dosti špatně," pravila panu Kremrovi, "měla jsem zlé sny a ty mne děsily. Radmilka by mohla povídat, že jsem byla stále vzhůru. I ji jsem bouřila."

"A copak se vám zdálo, milostpaní? Snad vám udělaly těžkou večeři?" povídal pan Kremr více z účasti než z přesvědčení. Věděl, že jeho ženské ji opatrují, jako nejvzácnější poklad.

"I ne - je to cosi s Alexem. Ten můj dobrý hoch - Bože můj - přišel snad do neštěstí, nebo umřel."

"Milostpaní . . ."

"Já vím - říkáte, že umřel již dávno - ale já, nu - však znáte mé myšlenky."

"Vím - vím - nu, poručeno Pánu Bohu."

"Měla jsem co dělat ve snu s nebožtíkem mužem. To bylo hrozné, pane tajemníku. Vykopali ho z hrobu, byl samé bahno, krev a maso, ještě teď jsem úplně poděšená. Bože můj - co se stane, přijde-li něco z pošty? Prosím vás, ještě listonoš psaní neroznášel?"

Tajemník šel do kanceláře a cestou útrpně se usmíval: "Chudinka stará - čeká a čeká - i teď, kdy Radmila již se smíruje s jistotou, že Alex není mezi živými."

Kremrový ženské praly. Radmila to dělala s vášní a maminka, ač na těžkou práci již nebyla, přece jí zdatně pomáhala.

A dnes - toť byly ve svém živlu.

Slunečko tak slibně zářilo a sníl jeho paprsky až oslnivě odrážel. Prostříti na něj prádlo - toť by se to bílilo! Čile a rychle do práce, aby mohly některé kusy dáti na bělidlo!

Maryška odešla do školy. Stála se z ní vytáhla žabka, tak úžasně štíhlá, že se podobala úplně vrbovému proutí. A již se vybírala v hezké děvčátko.

Daniela ji elegantně šatila a děvče, byť mohlo býti teď ještě chlapcem právě tak jako dívkou, přece slibovalo trochu se vyplniti a zaokrouhliti.

Zatím stále ještě postonávalo - dříve s povšechnou slabostí a teď zase s pubertou.

Bylo chudokrevné a čas od času v určitých lhůtách muselo dva - tři dny ztráviti na lůžku. A to byly stále její velmi pěkné dny, na něž se těšovala.

Radmila dnes prala její šatečky, zástěrky a sukníčky a myslila si jenom na ni. Maryška opravdu byla její loutkou, láskou a vyplněním jejích šedých a mlhavých dnů.

Čím více Radmila uvádala, tím větší potřebu lásky cítila a tu ukájela péčí o Maryšku.

A najednou přišel tatínek.

Dříve než obyčejně. Často býval v kanceláři až do sedmi hodin. Chtěje se starostovi zavděčiti, sedával tam velmi dlouho.

V obci panoval teď komunistický režim a pod jeho vládou se úředníkům a inteligenci nedařilo právě dobře.

Pan starosta často tajemníkovi vyčítal, že je buržoa, že již je stár a že je třeba, aby udělal místo mladšímu.

Dnes vypadal nějak divně, - Radka ho potkala na chodbě, když nesla koš prádla jen pod ním hekajíc a nevšimla si ho. Pouze ji překvapilo, že již přišel. Pak teprve povznesla oči a zeptala se:

"Stalo se snad něco, tatínku?"

"Ne, ne - nic . . .", odpověděl

pan Kremr velmi spěšně a vešel do pokoje. "Kde pak je maminka?"

Věší kapesníky na zahrádce. - Necháme je tam do rána. Měsíček lépe bílí než sluníčko. Chceš ji snad něco, tatínku?"

"Ale ne - no . . . podívám se za ní," prohodil jaksi neklidně. Pak vešel do pokoje, který se v odpoledních hodinách poněkud zatemnil. Měl story přes okna a že slunečko svítilo již na druhé polovici obzoru panoval tu stín.

Pan Kremr odhodil čepici a procházejce se pokojem, hladil si čelo.

"Nu tohle - pro Krista Ježíše - smrti bych se nadál - ale toho? Co jen z toho pojde? Co se to jen pro Boha stalo? Jak je to jen možné?" hovořil přitlumeně a stíral si pot, jenž mu na čele vyvstal.

Postál chvíli u okna, pak šťípál se do dlaní, aby zjistil, že nespí, protřel si oči, vyndal z náprsní nějaký úřední spis a díval se hodně dlouho do něho.

Nu - žádný omyl! Pravda, čistá, úřední pravda!

"Kriste na nebi, po tolika letech a bez předběžné zprávy! Bez řádku a beze slova! Bude-li to jen k dobrému?"

Chodil po pokoji, bral předměty do rukou a zase je pokládal - rozhrnul záclony a opravoval je, kde byly kroužky nestejně od sebe vzdáleny - na knihy v zasklené skříně se díval a četl jejich názvy a přece ani toho nejmenšího nevšímal.

"Bože, Bože, smiluj se nad Radmilou!" zanaříkal a vydechl zhluboka a zase bral věci se stolu a jako by mu na nich záleželo, - zblízka je prohlížel.

A u sloupkových hodin chvíli postál, na jejich kývadlo se díval, uvažoval při tom a hlasitě si ulevoval:

"Za ta léta a takovou cestou! Kriste Pane, to je hrozné!"

Na chodbě se ozvaly kroky. - Klapotaly pantoflíčky. - To paní Kremrová tak cupitala, když měla poděšve urousané a bála se, aby neupadla.

Otevřela dveře a tázala se: "Co pak, že jsi už doma, tatouši? Potřebuješ snad něco?"

"Maminko, pojd' sem rychle a zavři dveře," povídal tajemník přitlumeně a teprve teď se v něm rozčilení hnulo. Najednou se mu srdce rozbouchalo a hlas se mu třásl, když dveře zavřel a rozechvěle a nejistě povídal:

"Tak ti tohle přišlo na obec. - Tak to sem přišlo, no já nevím, opravdu nevím, co si mám o tom myslet. . . . Bože, je to hrozné, maminko."

"Ježíši Ukřižovaný - snad ne na Víta? Rodičko sedmibolestná!" lekla se maminka a bezděky zavrávala.

"Na Víta?" vyhrkl pan tajemník. "Kde pak - co ti to napadá! O Víta se nejedná, nýbrž . . ."

"Ne, nu zaplat' Pán Bůh, to jsem se polekala! Tak co je, ale ukaž se, ty jsi celý bledý! Co se stalo - pověz mi honem!"

Paní Kremrová třela ruku o ruku a sahala posobě, jako by se někde chtěla zastavit.

"Ale, představ si, přišlo dnes na obec, že pošlou z Ameriky, - pro Krista Pána, celý se třesu a nevím stále, zdali bdím anebo sním."

"Z Ameriky? Tatínku, koho pošlou? Pro umučeného Boha, řekni honem, z Ameriky? Koho by mohli poslat?"

Paní Kremrové se vytratila z tváří všechna krev. Třásla se od paty k hlavě, rty, ruce, nohy, brada, nitro, srdce - to všechno se jí chvělo. Snad i nervy v mozku a cévy, které jdou k srdci.

"No - máš pravdu - koho by mohli poslat, aby nás to zajímalo, Eliško? Co myslíš, koho?" Zvuk hlasu i celá jeho tvář byla směsí úsměvu a hrůzy. - A když paní Kremrová hned neodpověděla, sklesle dodal.

"Posílají nám postrkem, Eliško, slyšíš, inženýra Alexandra Řehořovského!"

Slzy, smích, hrůza i bolest, vše bylo v těch několika slovech soustředěno.

"Tatínku - pro pět ran Kristových. Alex že žije? To že přišlo na obec? A kdy? Kdy? Ví to již Radmila? A jak to řekneme paní Řehořovské? - A jak to - že postrkem? Pro Boha na nebi!" - Paní

Kremrová chvěla se jako osyka a nebyla si v obličeji podobná.

A právě jako pan Kremr začala pobíhat po pokoji, nemohouc okamžitě pochopiti, zda na ni přišlo veliké štěstí, nebo hrozná rána. Až se to Radmila dozví, že Alexandr žije? Že žije? Jak je to možné, že měla Radmila pravdu? Kde a odkud nabrala tolik víry a takovou jistotu? Co řekne? Zda neomdlí? Zdali ji ta radost neusmrtí? A mohou-li to říci jeho mamince, aby nezemřela a aby se nepomátla! paní Kremrová tyto otázky přímo chrtila.

"Tatouši, taky radost usmrcuje? Ale proč to - proč pak postrkem? Což tam něco udělal? Což tam zpusil?"

Oči plné úzkosti zahleděly se na pana tajemníka, který opodál stál jako socha. "A proč nepsal? Proč celá léta?"

Leželo to mezi nimi jako strašný přízrak. - Otazník rostl a krvavěl. Což nevěděl, jak na něj doma vzpomínají? Jak čekají a jak srdce jim odumírají steskem a beznadějí?

"Co to znamená - tatínku?" paní Kremrové úzkostí a nejistotou sevřelo se srdce.

"Ach ano - co to znamená?" - stěží vydechl pan Kremr a pravou ruku kladl si na čelo.

"Co to znamená? Matko, taková jde na mne hrůza," po chvílce stísněně začal. "No, že ho vypověděli a poslali postrkem. Ale co o to - však tam třeba není práce a kdo nemá domovského práva, toho častou pošlou nazpátek. A že nemá peněz - je přirozeno. - Však mně dnes připadá, že jsme byli všichni blázní, když jsme ho, nešťastného a mladého chlapce tak daleko pustili. Že jeho výprava za zlatem ztroskotala tomu se nedivím a ani mu to nezazlívám a kdyby přišel chudý jako kostelní myš a kdyby neměl ničeho, vyživíme ho, než se uchyti - ale co to znamená, že se za celá ta dlouhá, příliš dlouhá léta nepřihlásil? Jaký přijede a po jakých cestách tam chodil?"

"Bože - Bože," spínala ruce paní Kremrová, "máš pravdu! Jaký

přijede? Ach ano, jaký přijede?"

"A jak to řekneme Radmile," - těžce dýchal pan Kremr a utišiti se nemohl. "Jak jí to jen řekneme? Taková hrůza na mne jde, vrátí-li se jako člověk pořádný a svobodný, nebo jako zhýralec a ženatý."

Podobných dotazů, jež nemohli si zodpovědět, měli oba manželé plno. Hleděli si do vzrušených tváří a stáli proti sobě bezradně, jako by ztratili všechnu rozvahu a rozum.

"Co se s ním jen dělo?" zalkala znova paní Kremrová. "Ach, moje Raduško, děvenko drahá! Jak po tak dlouhé době se shledáte?"

"Musíme ji zavolat," rozhodl se otec, u něhož zase soudnost nabývala vrchu. "Jdi pro ni, maminko! Dříve než přijde Maryška ze školy. Bojím se, že to odstůněl!"

Dříve však, než mohla paní Kremrová pro Radmilu dojít, vešla tato sama.

"Co tu děláš, máti?" tázala se rozmrzele. "Čekám, že mi pomůžes prádlo pověsit, vždyť se už smráká. Co tu máte s tatínkem?"

Pohlédla zpytavě na otce i matku a utírala si rozmáchané ruce do zástěrky. "A že nejde Maryška ze školy," dokládala, když rodiče hned neodpovídali. "Či má dnes hodiny? Ach tak, má francouzskou?"

Pohlédla na hodiny a znovu na otce a matku.

"Poslyš, Radmilo, máme pro tebe novinu," pan Kremr z hluboka vydechl. - "To se podivíš a překvapíš - ale . . ."

"Máme strach, aby ti z toho něco nebylo," připojila se k tomu paní Kremrová a pohládila Radmilu po ruce.

Ted' ve starších letech vypadala Radmila dobře. Ta tam byla chudokrevnost jejího mládí; teď měla plnější tvary a zvláště ruce měla krásně oblé a stále tak hebké, jako kdysi.

Její postava stále ještě panen-ská vypadala dnes obzvláště svěže, pouze obličej prozrazoval všechna ta léta a marné touhy, které jí prochvívaly. - To všechno paní Kremrová v té chvíli viděla a oči se jí zamlžily.

"Ach, Radmilko," pravila bolestně, "kdybychom tak mohly vzít zpět těch ztracených dvacet let!"

"Jak to, vzít zpět? Co tím myslíte? Proč ti to napadlo, máti?" táhla s sebou Radmila.

"Bud' rozumná, Radmilko a statečná. . . . Viš, někdy se člověk rozstane ze žalosti - ale já myslím, že i radost může člověka zahubit," řekl pan Kremr pln úporného přemýšlení, jak nejrychleji a nejvhodněji by všechno Radmile pověděl.

"Tatínku, radost pro mne? Co máš? Co udělala Maryška? Kdo ti ji pochválil? Neboj se, já vím, že nám s tou žábou přišlo požehnání do domu."

Tvář Radmily vzala na se výraz spokojenosti. Radostně se podívala na otce i matku. V tom však pochopila, že jistě jedná se o něco důležitějšího i vykřikla: - "Vyhráli jsme? - Nebo snad někdo umřel? Mluvte, prosím vás, vždyť vidím, že jste oba vzrušeni! Sotva že stojíte! Co přede mnou tajíte?" a rychle přistoupila k matce a uchopila ji za obě ruce, dívajíc se jí pevně do očí.

Paní Kremrová pohledu jejího nesnesla. Dala se do pláče a falešné zuby jí v ústech zaklapaly. Tatínek si z tuha odkašlal a odhodlaně řekl:

"Povíme ti všechno, Radmilko, ale jen se drž - a sedni si. Tak si považ. Tuhle přišlo na obec, že pošlou z Ameriky domů . . . A . . . Alexe!" posledek pan Kremr jen vyhrkl.

Vyndal kapesník a rychle si setřel pot a zahleděl se na dceru.

Radmila ani nevykřikla, ani nepadla, jak dalo se snad očekávat. Jen otevřela široce oči - měla ještě takové šedé jako kdysi a stínily je dlouhé tmavé řasy - sáhla si na krk a povolila si límeček! V obličejí silně zbledla a otřásla se, nevyřkla však ani slova.

"Asi tam někde vypovídají cizince," povídal pan Kremr, "a tak vypověděli i jeho. V nejbližších dnech tu bude."

Jako by teprve teď pochopila co jí sdělili, přitiskla Radmila obě

ruce na prsa a nabírala dech.

"Kdo - tatínku?" - po chvílce vyhrkla. "Alex? Můj Alex? Je to pravda? Ukaž - ukaž!"

Hleděla chvíli na papír a pak zakvílela. Znělo to tak divně, že to nebylo lidskému vzlykotu podobno. "Matinko, Alex! Můj Alex!"

Chytilo ji to jako divoká smršť. Padla na pohovku a zvedla do výše ruce. Při tom se smála a vzlykala zároveň. A ptala se, zdali to není žert nebo sen.

"Já to věděla - ó, já to věděla!" vyrazila ze sebe v nevýslovném rozčilení. "Já to věděla, že žije a že se vrátí, že vrátí se ke mně a k matince. Už jste jí to pověděli? Rychle, tatínku, pojď s tím papírem!" vyskočila a ztratila všechnu rozvahu, chytila otce za ruku a vlekla jej ku dveřím.

Měli oba co bránit, aby k paní Řehořovské nepádila.

"Vždyť se pamatuj!" pravil pan Kremr a dveře jí zastoupil. "Což chceš ubohou paní zavraždit? . . . Viš to, že by mohla okamžitě zemřít? Musíme jí to říci pomalu a připravit ji, což nejde tak náhle. Podívej se na maminku, na mne a na sebe! Vždyť jsme docela pomateni! A což teprve ona, stará, slepá a zdětinštělá? Možné, že by to zaplatila životem!"

"Ne, ne - nic se jí nestane!" - Radmila nedala si své rozhodnutí vymluvit. "Omládne - jako já, tatínku! Vždyť již dvacet let ho čekáme - našeho Alexe! A teď se vrací. - Ke mně a k ní!"

Radmila si tiskla čelo. Co má udělat, aby dala průchod svému štěstí? Až jenom přijde Maryška, ta se umí radovat! Sevře ji vší silou a zlobá ji - zlobá.

"Dítě, krot' se trochu," povídal pan Kremr, štěstím Radmily k slzám pohnut a tím více znepokojen. "Uvažuj chladně . . . a . . ."

"Co mám chladně uvažovat?" zvolala Radmila téměř uvažena. - Ve velikém vzrušení nemyslela na nic, postačilo jí úplně, že Alexandr se vrací. - Proč se vrací, za jakých okolností a co dělo se před jeho návratem, v té chvíli neuvažovala. Náhlá zpráva o jeho návratu vzala ji všechnu soudnost,

ba možno tvrditi, pro tu chvíli i rozum. "Což je možno býti netečnou? Vždyť jsem tak šťastná! - Ach, maminko, máti, prosím tě, - pusť mne k jeho matce, musím jí to říci! Budu opatrná, - tatínku, spolehni se."

"Ne, ne, dítě, musíme dříve udělati určitý plán!" - pravil pan Kremr důrazně - "Paní Řehořovské se to musí říci zvolna a opatrně. Napřed tam půjdeš ty, maminko, a nějak ji připravíš. Napovíš jí to jenom tak z daleka. Teprve zítra se jí dá najevo, že něco víme a do třetice jí zjevíme celou pravdu. A ty, Radmilko," pan Kremr odkašlal, "bud' připravena také na částečné zklamání. Uvažuj, jak asi se Alexandr za ta léta změnil! - Kdož ví, zda si na ty krásné časy, když tě opouštěl, - vůbec vzpomíná. Třeba, inu, povídám ti, bud' moudrá! Hleď, svět je veliký a zlý a Alexandr měl v Americe jistě bídu. Kdož ví, čím a jak se živil, že nám nikdy nepsal! - To jsou léta, za ta se člověk i v duši změnil!"

"Možné," zvolala Radmila, na ni, slova otcova neměla účinku, "ale Alex jistě ne! Ó, Alex se v duši nezměnil! Jsem přesvědčena, že se vrací takový, jaký odcházel. Že je můj, pouze můj!"

"Radmilko, ale proč ti tedy nikdy nepsal?" bojácně se otázala paní Kremrová a mroucima a polekanýma očima pohlížela na dceru. . . .

"Ach, Bože . . .", při tom v duši se modlila, "jenom ji ušetři hrozného zklamání. Ach, postihni raději mne nejtěžší ranou, ale k ní bud' milosrdný."

"Nevím, proč nepsal," odpověděla Radmila stejně vzrušena bez přemýšlení, "jistě měl k tomu vážné příčiny. Ale vím, že je hodný a šlechetný jako býval a že nám všem tu hrůzu a opuštěnost vynahradí."

S Radmilou ještě téhož dne stala se změna.

Šla k holiči a dala si ustříhnouti své dlouhé, teď již prořídle a lehounce šedivějící vlasy, dala si je ondulovat a také šaty si donesla k švadleně a nechala si je

podle módy opravit.

Dvacet let, které ztrávila v opuštěnosti a pozvolném vadnutí, jako by vůbec neměla za sebou. Radmila stala se rázem mladou, zamilovanou a nadšenou dívkou a Maryšku považovala za mladší sestřičku, které může své štěstí a radost svěřovat. Počítala pak hodiny a chvíle a nestačila se tatínka doptávat, co o tom myslí, kdy už tu Alex bude a mohlo-li by to být v nejbližších dnech?

Paní Kremrová byla moudrou paní a vždy našla pravou míru a dobrý styl, ať se to týkalo čeho chtělo.

Tak ukrotila i Radmilu na tolik, že neběžela honem k paní Řehořovské, aby jí radostnou zvěst pověděla, ale šla tam sama, jak denně činívala. - Někdy i na skok a na chvíličku a začala s ní řeč o jejím snu, který ji na dnešek tak poděsil.

Povídala, že sen je sen a když se člověk vzbudí, že je den a zase vypadá všechno jinak, nu a že se nikdy neví, co který sen znamená.

Ona že věří ve sny, zvláště zdá-li se jí o mrtvých anebo o nebožce mamince, že to vždy něco znamená. Jenže ti mrtví již se nemohou vyjádřit jako pokud žili a my lidé že již nemáme té schopnosti jejich příkladům rozumět. Proto, že si to někdy divně a jinak vykládáme.

Paní Řehořovská potřásala bílou hlavou a povídala, že u ní sen o lidském mase nikdy nic dobrého neznamenal a že má strach, aby se nestalo něco Daniele, anebo -

"Myslíte na Alexandra?" pravila paní Kremrová. "Nebojte se, když ho Pán Bůh tak dlouho chránil, snad vám ho šťastně přivede. Povíkáme si s Radmilou, že dá-li Bůh, přece se vrátí. . ."

To byla ovšem voda na mlýn paní Řehořovské.

Kremrovi mimo Radmilu se pravidelně takové řeči vyhýbali, proto bylo velmi vzácným, že paní Eliška s takovou začala. Nešťastná a slepá paní ihned všechna oživila.

Kdyby se Alexandr vrátil, kdy-

by se vrátil - to bylo léta a léta jejím Otčenášem, - který k Bohu vysílala stokrát za den.

Kdyby se vrátil a teď to tu paní Kremrová vyslovila jako zcela určitou možnost. . .

Mluvíly o Alexandrovi drahnou chvíli a když se paní Kremrová vrátila do kuchyně, povídala Radmile:

"No tak, již je kapánek připravena. Zítra zase kousíček a pozítří již jí to řekneme naplno."

"A což kdyby se vrátil ještě dnes?" pravila Radmila rozčileným hlasem a v obličeji nápadně zrudla.

"Musíme dávat pozor a zdržeti ho, kdyžby přišel z nenadání," starostlivě pokývla hlavou paní Kremrová.

"Jenom zdali se opanují a přemohu, abych nevykřikla," povídala Radmila a již to zkoušela, je-li dosti silná a dokáže-li to.

Nazítí šla paní Kremrová k slepé paní hned po ránu a sotva otevřela dveře, už jí vyprávěla:

"Tak jsem vám měla takový zvláštní sen. Ví sám Pán Bůh, co znamená. Někdy se vyplní do slova, někdy má vedlejší význam. - Jenom si představte, zdálo se mně zase o Alexovi. Ten zlatý hoch byl takový milý a dobrý, - jako když odcházel. - Seděli s Radmilou u splavu, právě tak, jako sedávali a drželi se za ruce a hleděli si do očí. Já povídám, Alexi, vy jste se vrátil? A on kýval že ano a že si jde pro Radmilu. Ten sen byl jako živý."

Paní Řehořovská nemohla ve své lenošce již vydržet. Vzchopila se, nahmatala ruku své přítelkyně a tiskla ji pevně oběma svými.

"Ach, to by byla krása, to by bylo štěstí!" zavzlykala. "Zdali pak se ho dočkáme. Přivítat svého Alexandra, vložit jeho ruku do Radmiliny a umřít! Ach, to kdyby mi tak nebe popřálo!" rozplakala se.

"Možné, že dopřeje, drahá paní Řehořovská. Doufejte!"

Slova zněla příliš slibně, tak, že slepou paní navnadila. "Vy něco víte, paní Kremrová?" zašeptala všechna nadšená a jedva dechu

popadajíc.

"Ne - ne", lekla se paní Kremrová, - "nevím nic - jenom tak - mám takové tušení."

"Bože můj - Bože můj - kdybyste je měla správně! Já ani nevím, zdali bych ho poznala! - Vždyť nevidím." A ubohá paní se dala do pláče.

Do obličeje se mu již nepodívám a jeho drahých očí neužijím!"

"Ale nahmatáte ho," šeptala paní Kremrová, "a poznáte ho svými jemnými prsty. A poznáte také jeho hlas, který jistě se nezměnil!"

"Nevím," šeptala paní Řehořovská nejkrainěji vzrušená, "často se v duchu tážím, poznám-li ho ještě a nemohu to posoudit. Víím, že hlas zdědil po otci, smích Řehořovského jako by mi někdy v uších zazníval - ale nevím, - nevím. . ."

"Ó, poznáte, poznáte," povzbuzovala ji paní Kremrová, "každá matka pozná své dítě srdcem i celým pudem svého mateřství."

"Ty tam dnes nechod", povídala paní Kremrová Radmile, když od staré dámy přišla. "Neopanovala by ses a už toho má pro dnešek dost. Zítra jí povíme více."

Radmila si dala říci, ač nemohla se dočkat, kdy se vrhne matce Alexové do klína a všechno co cítí jí vypoví. Ach, cože? Dvacet let že tomu, co odejel? To není pravda! Před rokem, dvěma to bylo! Tak je čerstvá její láska, tak mladé je její srdce! . . .

Potom uklízely, smýčily, drhly a pekly. Maryška hleděla na tetičku jako s nebe spadlá a v duchu tetu Radmilu obdivovala, jak je hezká a ještě mladá.

Teď, co se přizpůsobila módě, vypadala velmi pěkně a mladě. Maryška ji měla ráda a nedovedla si představit, že kdesi ve světě žije bytost, která je jí nejbližší, její matka. . .

Slovo maminka nebylo ve slovníku tohoto děvčete a nikdy ho tak nepohřešovala.

Slova - teto a babičko - vyslovovala s takovou něhou, jako by

říkala mamí, nade všechny pak měla ráda dědečka. Čím tu byla déle, tím ho měla raději a nemohla si již představit starý domov ve Vídni se zlými ženami, které jí měly něčím býti, ve skutečnosti však nebyly ničím. Nikdy na ně nevzpomínala a v tomto prostředí úplně zdomácněla.

Ted' cítila s tetou Radmilou a skoro žárliila. - Její třináctiletý rozum měl již jakési tušení o lásce, neboť Maryška byla moderním dítětem, studovala a mnoho četla.

Radmile ovšem moderní četba s realistickými náměty, nebo i s naturalismem dnešní literatury byla až do duše protivná a byla by své schovance raději předkládala knihy Světlé, Boženy Němcové, Pittnerové a třeba i Marlitové, jenom aby děvče nedostalo do rukou věci, v nichž je život úplně nahý a ošklivější než je ve skutečnosti, - proti době však se těžko bojuje a pak je to i škola, která mládeži moderní autory předpisuje.

Tak Maryška již věděla, že existuje zvláštní síla, která člověkem vládne a té že se říká láska a že tato láska činí život velmi krásným, někdy však také podrobuje nitro člověka velkým bolestem.

Věděla již od tety Radmily, že ten pohádkový princ, o němž jí kdysi tolik bájila, byl vlastně synem slepé paní ze zadního pokoje a že to byl nejlepší, nejkrásnější a nejušlechtilejší muž na celém světě.

A také i to věděla, že tetička Daniela, která sem jednou nebo dvakrát za rok přijíždí, je dcerou té zlé, slepé paní a k Maryšce se proto tak vlídně a laskavě chová, protože zemřelý Maryščin tatínek a ona měli se kdysi rádi.

To všechno byly ovšem věci pro ni ještě nerozluštěné a nezbadatelné, jichž význam nejasně a všelijak tušila, které však byly tím nejsladším kouzlem, jež její mladý život u Kremrů opřádalo.

V poslední době bylo Maryščiným koníčkem luštění příbuzenských svazků a měla k tomu zvláštní nadání. Často tím unavovala dědečka, neboť muži se v těchto problémech velmi zhusta nevy-

znají.

Dnes pekla oříškové rohlíčky, sušenky a sněhové pusinky; mlátila spirálou do hrnce, div že dno nevyrazila a každé chvíle se ptala babičky, je-li to již dosti tuhé a můželi již dávatí sních do stříkačky.

Při tom přepadla tetu Radmilu otázkou, bude-li říkati tomu "zlatému chlapečku" pane strýčku - a nebude-li tu na překážku, když ještě jeden obyvatel přibude."

Konečně pak se k tetě přitočila a zeptala se, plná špatně tajeně žárlivosti, zda ji bude míti teta ještě trochu ráda a nepošle-li ji na posled - to jenom ustrašeně zašeptala - zpět do Vídne k těm zlým ženám.

"Nešla bych tam," - povídala jaksi urputně a odhodlaně, "raději bych si svázala ruce a šla bych sloužit."

Radmila se těch slov až zalekla a ozvalo se v ní cosi, čeho ještě nikdy nepocítila. - Byla to výčitka, že Maryšce dala vše, své srdce, péči i lásku a zatím ted' to chce dáti jen Alexovi a na Maryšku nemyslí.

A zase jí připadlo, že neměla právo, bráti k sobě toto děcko a věnovati mu lásku docela mateřskou, když čekala Alexe a když věděla, že přijde a že jest mu tím vším povinná.

U uvědomila si svůj věk a ptala se sama sebe, je-li to možno, aby měla ještě vlastní dítě. Svě a Alexovo dítě!

Co bude s Maryškou, stane-li se něco tak velikého? Což by to nemohlo býti? Což i Alžběta nepočala svého syna ve starobě? Srdce Radmily přepadla veliká lítost pro Maryšku.

Přiskočila k ní a celou silou, již bolest probudila, objala nešťastné děvče, přitiskla je ke svému srdci a dala se do pláče, který měl všechny možné příchutě.

Maryška mu rozuměla po svém. Pochopila, že ji teta Radmila má ráda a že ji nikdy neztratí. Bylo rozhodně nejpříjemnější a nejpohodlnější tetin pláč takto si vysvětliti.

A také ona učinila něco, k čemu se ještě nikdy neodhodlala.

Nikdy si nepřipomněla, že má dědečkovi a babičce, jakož i tetě vděčiti za to, že tu našla nový a teplý domov. Od Kremrů ji to nikdo nepřipomněl a když přijela teta Daniela, chovala se k Maryšce se zvláštní tajemnou něhou a vždy ji přivezla plno krásných věcí, za něž nežádala díků.

Také cizí lidé nepřipomínali Maryšce, že má býti vděčnou za to, co jí Kremrovi prokázali; naopak stalo se nejednou, že ji u kupce nebo u hokyně, nebo také v rodině některé kamarádky vyzpovídaly, jak to, že u Kremrů pobývá a jaké k ní mají vztahy, že jistě na ni kdosi bohatý platí a zdali s ní Kremrovi podle toho zacházejí?

Nejsou-li na ni zlí a proč jí nedávají lepší stravu, když stále tak špatně a chorobně vypadá?

Když se na ni někdy babička Kremrová nebo teta Radmila pro nějaký malý přestupek nebo nepořádek zamračila, uměla si Maryška také postěžovat cizím a tu hned slyšela, že si to nemá dáti líbit a že za ty peníze, které jistě na ni berou, tohle trpěti nemusí.

Tak ještě před několika léty Maryška tu a tam vzdorovala a někdy se i dosti nevděčně vyslovila.

Díky však její nadprůměrné inteligenci a jednání Kremrových brzo to přešlo a jednou se Maryška na sebe a též kdo na ni platí, správně informovala.

Dotázala se při jedné důvěrné chvíli dědečka a uslyšela, že mimo tety Daniely, která to činí z dobročinnosti a ne se žádné povinnosti, nikdo na ni neplatí a že ji tu mají jen proto, že teta Radmila se svým štěstím ztroskotala a má příliš mnoho lásky ve svém opuštěném srdci, kterou chtěla někomu dát.

A měla také Maryška velmi hodnou učitelku, která ji dávala francouzské hodiny a ta s ní často mnoho hovořila. Ta ji také poučila, jak se má ku Kremrovým chovat a čím jí Kremrovi vlastně jsou.

To vše Maryška od některé do-

by nosila v hlavě a dnes tomu popřála průchodu.

"Tetičko," zvolala prudce, jak mívala vobyčejí a Radmilu křečovitě objala, "já vím, že mi nemušíš nic dávat, ani lásku, ani - no - ani nic - ale vím taky, že bych umřela, kdybys mně to všechno vzala! Mám tě tolik ráda a též dědečka i babičku a i tu slepou paní, jež sedí v lenošce a tolik trpí. I přes to, že mne nemá ráda, často se za ni modlím! Prosím tě, tetičko, nedávej všechnu lásku tomu "zlatému chlapci", o němž jsi mi tolik vypravovala, věnuj ji také trochu tvé malé Maryšce."

Radmila po tom výbuchu usedavě zaplakala, musela rychle ven a kdesi v komůrce krotila své rozčilení.

Maryška pak svědomitě kroutila své pusinky a obloučky a opatrovala troubu, aby se v ní nepřipálily zázvorky a keksy.

Paní Řehořovská vstala nazítří s jakousi starostí a když vešla paní Kremrová, aby jí podala snídani, pravila, že musí poprosit Radmilu, aby jí napsala psaní pro Danielu.

"Jde na mne zvláštní úzkost, zda se Daniele něco nestalo a je-li zdrav doktor i děti."

"Zdálo se vám zase něco ošklivého?" tázala se paní Kremrová.

"Ne - nezdálo - naopak spala jsem velice dobře, až se tomu sama divím, jak teď spím. Cítím se zdravá, ale ten předvčerejší sen a ty vaše sny . . .", při tom si míchala kávu a očima skoro již úplně slepýma hleděla z blízka na housku, již jí paní Kremrová přistrčila.

"A copak, že tu odpoledne ani Radmilka nebyla?" dotazovala se. "A že sem v těchto dnech vůbec nejde? Zdá se mně paní Kremrová, že to děvče mně ji přece jenom odluzuje. A je mně to tolik líto, paní Kremrová. Někdy si myslím, že se nad tím nesmím pozastavovat, vždyť v ní je život a veselost, slyším stále, jak po chodbě skáče, jako by tu byla doma a zpívá si, až se to Bůh vi kam rozléhá. Nu a Radmila je také mla-

dá, tak si lépe rozumějí. U mne je pouze smutek a - smrt. Já už na jiného nečekám a ani čekati nemohu!"

"Paní Řehořovská, - nemluvte tak!" uklidňovala ji paní Kremrová trochu litoštělivě a trochu s úsměvem. Usmáti se musela při myšlence, jak paní Řehořovská ztratila veškeren smysl pro čas a léta a jak se domnívá, že Radmila je stále tou, jakou byla, když Alex odjížděl.

Chtěla však slepou dámu potěšit i povídala jí slibně:

"Však budete také mluvit o životě a štěstí, až se vám Alexandr jednou vrátí. Bože, to se všichni zaradujeme."

"Což on se vrátí?" škulba sebou nešťastná paní. "A vrátí se brzy paní Kremrová? Vy něco víte? - Kdo vám to říkal? Pro milosrdenství Boží, nezapírejte mně nic, víte-li něco. Dostala Radmila nějakou zprávu? A proč by to nenapsal mně, své matce? Paní Kremrová . . .", při tom zmocnila se ruky paní Kremrové a tiskla ji přímo zoufale a osleplýma očima hledala její tvář.

"Zatím nevím nic," šeptala paní Kremrová zaleknuta tou živostí a spěchem, "zatím nic - ale povídají, že se vystěhovali vracejí, že je Amerika vypovídá a tak jistě také přijde Alex. Radmila ho najošto čeká a proto nemůže docházet stále sem. Všecko již uklízí a připravuje . . ."

Paní Kremrová už dále nemohla a nohy jí obtěžkaly divnou jakousi předtuchou a velikou úzkostí. . .

Stále jí něco šeptalo, že není cosi v pořádku, že je to vše divné a jaký se ten Alex vrátí. Dvacet let nedal Alexandr o sobě věděti a přece dobře věděl a věděti musel, jak matka jeho i Radmila po každé jeho zprávě touží a jak jim srdce krvácí, když o něm ničeho nevědí. A teď nevrací se dobrovolně, nýbrž postrkem. Jaký byl jeho život v Americe? Co všechno prováděl, že stal se obtížným cizincem a Amerika se ho zbavila tím, že ho vyhostila? Věděl, jak Radmila ho má ráda, sli-

boval jí při odjezdu věrnost, ale brzo na ni zapomněl a neměl ani tolik lidského citu, aby jí napsal, aby na něho nečekala a provdala se, že on již na ni nemyslí. Ted' se vrací, Radmila i matka nesou mu své srdce vstříc. - Jak se k nim zachová? Neměl-li pro ně pochopení plných dvacet let, bude je mítí teď, kdy sestárá a kdy jim odvykne? A což, oženil-li se v Americe? Jak to pak Radmile, která na něj čekala a věrnost mu zachovala, zodpoví? Nebo, vrací-li se jako zpustlík, pijan či zločinec? Amerika přece slušným cizincům pobyt nezapovídá, posílá-li Alexandra postrkem, má k tomu jistě velmi vážné příčiny. Paní Kremrové při těchto myšlenkách zatočila se hlava a srdce přestalo jí tlouci.

"Bože milosrdný, pro všechno na světě, ušetři nás zlého a nedopusť, abychom trpěli ještě více než doposud," ve veliké úzkosti v duchu se modlila.

Paní Kremrová slyšela tak všelicos o zvrhlosti ve Spojených státech amerických - o svobodě i otroctví, které si tam podává ruce, o lupičích a gangsteřích a všem možném, co psávaly cizozemské, tu a tam panem Kremrem přinesené časopisy.

Hrůza na ni padala a přece s hrůzou i naděje, a strastiplné doufání.

Paní Řehořovská už neměla poškoje. Zmocnilo se jí tak veliké rozčilení, že po odchodu paní tajemníkové klekla na kolena a třesoucím se hlasem vroucně prosila Boha, aby měla ta dobrá paní Kremrová pravdu, a aby Alexandr se vrátil.

A rychle, chytajíc se křesla u stolu, vyskočila na nohy, držela se nábytku a belhajíc, potácela se do předsíně a hmatala po dveřích kuchyně.

Maryška byla první, jež na ni pohlédla a hrozně se jí lekla. Slepá paní byla v obličeji celá změněná a vypadala jako přízrak.

"Radmilko, jsi tady?" chvějícím se hlasem slepá volala a ve dveřích se zastavila. "Pojď sem a pověz mi, co je na tom pravdy? Zda-li pouze krásně sním, nebo se o-

pravdu Bůh nad mou ubohostí rozpomněl a mé dítě mi vrátí? - Pojd' ke mně a řekni mě pravdu!"

Radmila právě podbílovala kolem kamen. Byla poněkud puntičkářská a žádný jí práci neudělal vhod. Proto si konala všechno sama, ať to byla i práce nejhrubší.

Ted' toho hned nechala, ujala se staré dámy, vedla ji zpět do jejího pokoje a již cestou jí povídala velmi dojemně:

"Jenom bud' statečná, matinko, abys neonemocněla anebo neklesla. Hled', jsi tak statná - a neudržela bych tě. A sedni si tady do křesla, ještě kousíček, tak! A nehněvej se, já jsem ti to chtěla

řici hned, ale naši mi nedali. Báli se o tebe, tatínek tvrdí, že člověk může umřít i z radosti."

"Z radosti?" ptala se paní Řehořovská jako ve snu. "Je tedy pravda, že na mne čeká radost? Kde se vzala, Raduško? Pán Bůh se rozpomněl? Řekni! Alex můj se vrátí?"

"Matinko - ty jsi uhádla!" štkala Radmila a již klečela u jejích nohou a radostí i těšením nadšený obličej potopila jí do klína.

"Alex - můj Alex! - Můj jediný syn se vrátí!" štkala paní Řehořovská a po celý den si tuto větu jen s malými změnami opakovala.

(Pokračování.)

RODINA LIPKOVÁ

Napsal A. B. Šťastný.

Posledně vyšli si do lesa, aby se nadýchali osvěžujícího vzduchu. Adolf si vzpomněl, že by mohli hledat houby.

"Já hříbky hrozně rád - tetička by mi je mohla usmažit k večeři!"

Hledali všichni, rozptylující se po houštinách a zase se scházejíce. Hub však nenalezli, k nemalé mrzutosti Adolfově.

"Bud' zde žádné nerostou, anebo vás vesničané už předešli!" - domníval se.

"Přejeme jim to, zejména těm chudým!" řekl Kvido. "Vždyť jinak neužijí mnoho dobrého. Houby jim mohou nahradit drahé maso, neboť obsahují vedle velkého množství také dusíkaté látky - až třetinu! - kterých nalézáme v mase. Jsou tedy houby výživné, ač zase méně stravitelné; nutno je vařením učiniti křehčími a potom ještě dobře rozkousati. V každém případě jsou vydatnější potravou než brambory a ovoce."

"Ejhle, přednáška v přírodě!" - zvolal Adolf. "Bohužel, sešlo se málo posluchačů! Nuže, ty vědatore, pouč nás ještě. Zdá se, že ti houby v učení šly dobře k duhu!"

"Zajímají mne," doznával Kvido, "nejen se stanoviska národohospodářského a - labužnického, nýbrž také lékařského. - Houby jsou vpravdě darem Božím - jak jsem kdesi četl; pohřichu však mezi nimi rozseto i mnoho darů d'áblových. Mám na zřeteli houby jedovaté. Mnohdy zdá se houba docela nevinná a zatím může způsobiti otravu; kdežto zase naopak leckterá houba, kterou lid povrhne, nazývají ji prašivou, je neškodná a možno ji bez obavy požívat. Nejsem z venkova, avšak ze svých studií znám dobře houby."

"Moje maminka - dej jí Bůh nebel - říkávala, že se špatná houba nejlépe pozná, když se rozkrojí a začne modrati," ozvala se paní Lipková. "A když nám vařila houby, vždycky přidala cibule; jsou-li houby jedovaté, cibule zčerná."

"To však není naprosto spolehlivé!" tvrdil Kvido. "Doporučuje se sice, aby se vůbec nepožívalo hub, jsou-li červivé, vypocují-li mléčnou šťávu, vydávají-li odpor- ný zápach, když se rozetrou mezi prsty, když po rozkrájení řezná plocha zmodrá, nebo když houba

na jazyku štípe anebo pálí. - To však nepodává spolehlivé ochrany. Může houba jeviti některý z těchto podezřelých příznaků - a přece je neškodná; kdežto zase naopak může přivoditi otravu, i když scházejí tyto podezřelé známky. Nejjistější je, znáti dokonale všechny druhy hub."

"Což není možno jed v houbách nějakým způsobem učiniti neškodným?" zeptala se Anna, která s účastí naslouchala výkladu mladého medika.

"Radí se sice vařiti houby v octě, nebo uvařené houby opláchnouti. V jižním Švédsku a ve Finsku, kde se požívá mnoho hub, domnívají se mítí neklamný prostředek proti otravě houbami, jenž spočívá v tom, že se první voda, v níž byly houby uvařeny, slije. Není však radno ani tomu, ani o- nomu úplně věřiti."

"Brrr", otřásl se Adolf, "ted' jsi mi nadarmo zkazil chuť na houby. A já je tak rád - a snědl jsem jich už tolik a přece jsem se ještě neotrávil! Ted' však budu myslit, že každá houba číhá na můj mladý živůtek!"

"Najíš se jich ještě, příteli, a nic ti nebude!" těšil jej Kvido s úsměvem. "V Praze jsou houby skoro úplně spolehlivé. Houbaři, kteří je donášejí na trh, jsou lidé zkušení, a potom je tam přísný dozor. Nebezpečí je největší, když osoby, nedostatečně znalé hub, požijí, čeho samy nasbíraly."

"Šli dále. Adolf nemohl odolati, aby tu a tam neodskočil do houštin. Pojednou zvolal: "Přece něco! Pojd'te se podívat, tady jsou krásné hříby!"

Přiběhli k němu.

"Opravdu - hříbky!" zvolala Anna.

Kvido sehnul se a chvíli pozoroval houby.

"Je to hřib - ale nejhorší ošemetník! Zmýlí někdy i houbaře. Je to tak zvaný hřib krvavý, latinsky Boletus Satanas - jest prudce jedovatý."

"Každou radost mi zkazíš, doktore!" huboval Adolf. "Pryč tedy s těmi traviči!" zvolal a rozdupal sluk zrádných hřibů. "Ted' ale už

mám dost toho hledání!"

Vrátili se domů až při západu slunce. Cestou jim vytrávil - poslední večere na venku znamenitě jim chutnala.

Pohovořili, a když se docela setmělo, chystali se ke spaní.

V tom přišel čeledín Matěj, jenž byl kdesi na táčkách.

"Pajmaminko - u Vonášků je zle!" oznamoval udýchán. "Celá rodina se svíjí, div je to nepotrhá - a nařikají až hrůza! Pajmáma Vraná dala jim už kapky, ale nic to nepomohlo!"

Kvido se vzbudil. "Jdu se tam podívat!" prohlásil, vsunuje do kapsy svou přenosnou lékárničku. "Kde je to?" ptal se Matěje.

"Na druhém konci vsi," místo čeledína odpověděla selka. "Mají tam baráček - Vonásek přištipkuje - je jich tam jako máku - sedm drobných dětí! - jsou to chudáci a živí se všelijak. Jistě snědli něco špatného!"

Kvido již odcházel, provázen Matějem, k němuž se přidružil Vít.

Když se blížili k baráčku Vonáskovu, uztřeli, že jest obklopen lidmi. Otevřenými dveřmi bylo viděti blikající lampičku; ze síňky vyrážely vzdechy, úpění, nárek a zmatené hlasy.

Kvido se svými průvodci vkročil do nizoučké, dusné světničky, která prozrazovala chudobu jejích obyvatelů. Na nízkém loži a na slavnících na podlaze svíjelo se devět lidských těl. U ohniště stála stará žena a vařila něco v hrnci. Dle vůně byl to heřmánek.

Kvido se nachýlil k ševci a zeptal se ho: "Co jste jedli?"

"Ach, nic - jenom houby!" sténal Vonásek.

"Kdo vám je přinesl?"

"Děti je časně ráno - nasbíraly - byly to hříby - byly dobré - celý den nám nic nebylo - v poledne jsme je zase měli v polévce - až večer se nám - udělalo zle!"

Kvido nahlédl do nádob. V rendlíku byl ještě zbytek hub, dušených s kmínem. Prozkoumal je, a řekl tiše Vítovi: "Otrava houbami! Snědli jedovatý hřib sata-nův!"

Obrátil se ke stařeně u ohniště. "Proč jste neposlali pro doktora?"

"Můj zlatý pane, já nejsem jejich - jsem od vedle. Přišla jsem k nim, abych jim uvařila koření - to pomůže lépe než doktor!"

"Milá matičko, tady je doktor nezbytný, nemají-li ubožáci zemřít!"

"A když on je doktor tak daleko - zadarmo sem nepojede . . ."

"Pojedu pro něj!" nabídl se Vít. "Sednu na koně - za hodinu jsem v městě. Doktor má svůj povoz!"

"Jeďte, příteli!" pokynul Kvido. "A vy, Matěji, jděte domů a vyříd'te, že zde čekám na lékaře."

S uznání hodnou horlivostí ujal se onemocnělých. Hlavně pečoval o to, aby jim vyprázdnil útroby, dříve než jed přejde do krve.

Nebyla to snadná práce! Tolik lidí - a on jediný! Stařenka byla mu málo platná. Skoro se hněvala, že takový mladíček podceňuje její znalost léčitelskou.

K půlnoci se otráveným poněkud ulevilo; avšak Kvido nebyl ještě jist, zdali už nebezpečí minulo. Netrpělivě očekával příjezd lékaře.

Konečně přišel - Vít.

"Byl jsem v městě - doktor nebyl doma - volali jej do osady, dobré dvě hodiny cesty vzdálené. Nevědí, kdy se vrátí. Vzkázal jsem mu, co se stalo a kam má přijít. Bude mít špatnou zpáteční cestu! Chýlí se k bouři!"

Vít chtěl zde zůstat, avšak Kvido jej poslal domů.

Za půl hodiny přikvačila bouře. Byla neobyčejně prudká, trvala dlouho, lilo se jako z konve.

Kvido neúnavně ošetřoval nemocné. . . .

Za bílého dne vrátil se do statku Součkových. Všichni již byli vzhůru, Vít se právě chystal, že půjde s Adolfem k Vonáskovým.

Bledý, nevyspalý, avšak s očima radostí zářícíma oznamoval Kvido: "Všichni jsou zachráněni. Právě je opustil lékař, ujistiv mne, že se všichni zase zotaví!"

"Zaplat' Pán Bůh!" oddechla si paní Lipková. "Pořád jsem myslela na ty ubožáky a modlila jsem

se za jejich uzdravení. - Měl jsi špatnou noc, vid'?" obrátila se k synovi.

"Lékař z města ještě více zkusil!" zamlouval to Kvido. "Vyprávěl mi, že když se vracel z místa, kam byl nejdříve povolán, zastihla jej na cestě bouře. A v nejprudším lijavci rozsypalo se kolo kočáru - musil s kočím a koňmi zůstat na silnici a vyčkati, až bouře a dešť ustanou. Ještě že našli v kočáře suchý úkryt! Potom musil jít domů pěšky; a když zvěděl, co stihlo rodinu Vonáskovu, vypůjčil si povoz starostův a jel sem. Štěstí, že nepřišel pozdě!"

Ve své skromnosti zamlčel Kvido, co mu řekl lékař: kdyby nebylo jeho přispění, že by snad celá rodina byla podlehla otravě.

Tajil to však zbytečně. Když posnídali, vytratil se Vít z domu a šel se podívat k Vonáskovi; nesl jim od matky něco na přilepšenou.

Vrátiv se, přede všemi pověděl, kterak manželé Vonáskovi žehnají tomu mladému pánovi, který jim a jejich dětem zachránil život, jak povídal doktor.

Kvido v rozpacích sklonil hlavu. Cítil, že zraky všech na něm spočívají.

Najednou stiskl mu někdo ruku; zaslechl rozechvělý hlas Anny, - která tiše pravila:

"Nyní si vás ještě více vážím, pane doktore!"

Zmaten vstal a vyšel na dvůr, kde dal se do řeči s čeledínem, jenž tam něco kutil.

Kolem desáté bylo zapraženo, v bryčce uloženy věci pražských hostů a dary z hospodářství Součkových.

Potom nastalo loučení, jemuž Adolf posleze učinil konec žertovným připomenutím, aby nespěchali, vlak že na ně počká.

Usedli do vozu, Vít se vyhoupl na kozlík, zapráskal bičem, koně prudce vyrazili ze dvora.

Odjíždějící hleděli ke statku, - kde panímáma a Matylda mávaly šátky.

Povoz zahnul na silnici a brzy jim zmizelo stavení s oči.

Adolf jako vždy bavil, a rozveslel Víta i paní Lipkovou. Avšak

Anna a Kvido mlčeli a sotva se pousmáli jeho žertům. . . .

XII.

Byl smutný listopadový den. Se zachmuřené oblohy snášel se drobný, studený déšť, jenž činil pobyt pod širým nebem nejvýš nepříjemným.

U Lipků však bylo útulno. - V plotně praskal veselý oheň, jenž šířil milé teplo. Vzduch byl nasycen vůní prostých pokrmů, jež upravovala čiperná paní Lipková.

Sicí stroj vesele cvakal. U něho seděla pilně pracující Matylda, již venkov znamenitě prospěl. Měla nyní zdravé vzezření a z očí jí vyžrála spokojenost.

Kolem jejich bytu přecházeli hranatí mužové, kteří odnášeli nábytek. Stěhovali se Mrázkovi. Stará domácí zemřela, veškerou její pozůstalost podělila její sestřenice. Mrázková je teď dvojnásobnou domácí paní a stěhuje se do svého druhého domova vezme si jen něco z dosavadního zařízení; ostatní prodala, neboť chce mít nový byt upravený, jak se sluší na majitelku dvou domů. Proslýchalo se v domě, že Mrázek už vystoupil ze služby a že teď nebude dělat nic. Domy jsou výnosné, stačí jim to na pohodlné živobytí. . . .

Manželé Mrázkovi rozloučili se už včera s Lipkovými, Mrázková s hrdou chladností.

V bytě zůstala jen stařenka, aby dohlédla na stěhování.

Konečně byl odnesen poslední kus nábytku.

Babička, zahalena velikým vláčkem, v ruce starý deštník, vyšla z bytu a vkročila k Lipkovým.

"Tak já už také jdu!" řekla a hlas se jí dusil pláčem. "Opatruj vás Pán Bůh, dej vám zdraví, štěstí a požehnání!"

"S Pánem Bohem, babičko!" - loučily se s ní Lipkovy. "Vám také navzájem přejeme všechno dobré!"

"Bude se nám po vás stýskat, babičko!" upřímně doznala Matylda.

"A mně po vás teprve! Byli jste všichni ke mně tak hodní - a k

tomu dítěti také - Pán Bůh vám všechno odplatí!" vzlykala stařenka.

"A navštívte nás někdy!" zvala ji paní Lipková.

"Přijdu, ráda přijdu!" slibovala stařenka. "Beztoho mi bude v novém bytě úzko; nezvyknu si tak brzy - a na tu jejich nádheru vůbec ne. Nemusili to mít tak po pansku - ale když myslí, že v tom budou šťastnější - Pán Bůh jim požehnej!"

Podaly si ruce, stařenka obě Lipkovy políbila na tvář a Matyldě udělala tři křížky.

"Měla jsem vás vždycky ráda, slečinko, jste tak hodná - a váš mladý pán také! Dobráček, když mi ráno dával s Pánem Bohem, měl slzy v očích. Takový študovaný pán - a vždycky se mnou hovořil, jako bych mu byla rovna, já ubohá prostáčka! Dej mu Bůh všechno dobré a vám také!"

Vyprovodily ji až před vrata, ještě jednou se s ní rozloučily a teskně za ní pohlížely, jak se šourá v dešti.

Když se vrátily do svého bytu, bylo jim, jakoby navždy ztratily dobrou duši.

Po poledni stěhoval se do opuštěného bytu nový nájemník. - Manželé s dospívající dcerou.

"Mně se to děvče nelíbí," prohodila paní Lipková. "Je příliš nápadně ustrojena, dívá se vyzývavě, mluví a směje se jako herečka na divadle."

"Příliš příjemná není!" souhlasila s matkou Matylda. "Nám však to může být lhostejno; my se s nimi nespřátelíme!"

Slečinka byla opravdu protivná. Celý den bylo slyšet její divadelní smích, přepjatý zpěv a bříkání na citeru.

Sám Kvido, jinak nevšimavý, - na ni nejednou zahuboval. Protivilo se mu, že se na něj kokejně usmívá, když jej potká.

"Hned bych ji přestal pozdravovat, jen abych neslyšel to její přemrštěné děkování: 'Dobrý den, pane doktore!'"

Matylda se zasmála, jak trefně vystihl Kvido tón jejího hlasu.

"I nezlob se - at' jen deklamu-

je, když se jí to líbí!"

Netrvalo dlouho, do bytu Lipkových přešla paní Květoňová - tak se jmenovala nová nájemnice - se svou dcerou Růženou. Žádala Matyldu, aby Růžence ušila zimní kostým.

Švadlena brala jí tedy míru, a paní Květoňová spustila stavidla své výmluvnosti. Zasněhovala Lipkovy - ač jim to bylo lhostejno - do svých rodinných poměrů. Zvěděly, že pan Květoň je úředníkem při dráze, kolik má služného - co všechno umí Růženka - a že bude bohatou nevěstou, až ji tetička - zamožná pensistka, vdova po panu radovi - svou smrtí učiní dědičkou.

Růžena se usmívala, kroutila sebou a stále se zhlížela ve velkém zrcadle.

"A kde máte pana doktora?" - zeptala se náhle.

"Je v přednáškách!" krátce odpověděla Matylda.

"Škoda!" litovala Růžena. "Já si hrozně ráda pohovořím s páný akademiky. Vid', mami, že to s nimi umím?"

"Což ty, Růženko!" usmívala se paní Květoňová. - "Vždyť máš vzdělání!"

"Můj bratr má málo volného času," schlazovala Matylda Růženu touhu po hovoru s Kvidonem. "Stále studuje a také vyučuje. . ."

"Vím, vím," přerušila ji paní Květoňová. "Všechno vím. My vás dávno známe, ještě když jsme byli v starém bytě. Mluvívám často s paní Mrázkovou - jsme dávné přítelkyně - nyníjší vaše i naše paní domácí často nám o vás vyprávěla. A také nám řekla - co je na tom pravdy, nevím! - že Cellerovi schovávají svou dceru pro vašeho pana doktora."

"To je hloupý klep!" rozčilila se paní Lipková. "Můj syn má jiné myšlenky než nějakou známost, a slečna Anna dostane bohatého ženicha!"

"Jen aby!" ušklíbala se Růžena. "Měla už kolik nápadníků a každý jí odešel. Povídá se, že se jim znechutila svou duševní obmezeností!"

"Ted' zase já musím prohlásit,

že je to pomluval!" ozvala se Matylda rozhorlena. "Znám dokonale povahu slečny Anny - ona je vzdělaná, duchaplná, jenom někdy nesmělá!"

"Inu, povídáme jen, co jsme slyšely!" vytáčela se paní Květoňová. "Není člověka, jenž by se nedostal do lidských řečí."

"O mého syna neměl by se nikdo starat!" stále ještě nemohla se upokojit paní Lipková. "Jak to jen těm lidem napadlo! Než se stane můj syn samostatným, bude slečna Anna už dávno provdána!"

"Ovšem, ovšem," horlivě svědčila paní Květoňová, aby si paní Lipkovou udobřila. "Cetlerovi mají peníze - těm lidem štěstí přeje! - a budou hledat zase peníze a nejen titul! Naše Růžena bude mít také pěkné věno - ale vězte nám, že bychom nehleděli na bohatství! Jen když by dostala lepšího pána, který by ji uživil! Ona je skromná - jak jsme ji vychovávali!"

Matyldě protivilo se toto pokrytectví. Slečna Růžena a skromná!

"Dovolte však, slečno," promluvila zase paní Květoňová, "váš pan bratr bude potřebovat nevěstu s přínosem. Potom se snáze utabulíruje!"

"Etabluje, maminko!" opravila ji dcera, ohruvši nosík.

"E - já jsem ještě ze staré školy - kde pak si může člověk všechno pamatovat, co jej vzdělané děti učí!"

"Až se bude náš Kvido chtít ženit, zvolí si nevěstu po svém!" ostře odpovíděla Matylda.

Oddechla si, když málo příjemná návštěva konečně odešla.

Kvidovi ani slovem se nezmínil o domnělých plánech manželů Cetlerových s jejich dcerou. Nač jej zbytečně rozčilovat?

Krátce potom přišla k Lipkovým domovnice s překvapující novinou. - Stará paní Mrázková včera tiše skonala.

Ještě ráno šla do kostela, vzpovídala se a přijala nejsvětější svátost. Po celý den byla jaksi zamlklá, ale nestěžovala si do nějakých bolestí. K večeru usedla v kuchyni, položila hlavu na stůl -

a již se neprobudila. Zítra odpoledne ve tři hodiny má pohřeb.

Rodina Lipková upřímně oplakala smrt dobré stařenky, smrt tak blaženou. Doprovodili ji na její poslední cestě; na rakev položili kytici.

Účastníků pohřbu bylo mnoho; někteří přišli k vůli manželům Mrázkovým, jiní zase jen aby uctili památku zesnulé, kterou měli upřímně rádi.

Květoňovi byli také na pohřbu. Když se smuteční hosté rozjížděli domů, paní Květoňová se sladkým úsměvem zvala Kvidona, aby k nim přisedl do kočáru.

On však krátce poděkoval a usedl do povozu, do kterého již vstoupila jeho matka a sestra.

Květoňovi nedali se odstrašiti chladností Kvidonovou. Růžena mu stále nadbíhala a její matka často zvala Lipkovy, aby k nim někdy přišly s panem doktorem na táčky. Vždy však se jim dostalo zdvořilého sice, avšak chladného odmítnutí.

Jednou si postěžoval Kvido, - když po skončeném vyučování u Cetlerů zdržel se ještě na chvíli s Adolfem, jakou nepříjemnost má teď v domě.

"Hled'me, hled'me!" zvolal malíř. "Ta slečinka by ráda byla paní doktorovou! Pozor, Kvido, ať se nespálíš! Stává se tak někdy. - Člověk zvykne i tomu, co mu bylo protivné a naposledy shledává v tom zalíbení!"

"Neměj starostí, Adolfe!" zvolal Kvido, a náhle se zarazil. Neušlo mu, že přítomná Anna zbledla. - Zhostil se však brzy rozpaků a řekl: "Až zahájím praksi, budu mít nejlepší hospodyně v mamince, - zachová-li mně ji Bůh! A Matylda bude zůstat s námi!"

Adolf se jenom usmál. . . .

Na štědrý den po večeři obdarili se Lipkovi navzájem skromnými dárky a potom se rozhovořili o časech minulých. Upřímnou vzpomínku věnovali zesnulému otci; ani na stařenku Mrázkových nezapomněli.

V tom bylo zaklepáno na dveře. Vstoupila služka Cetlerových, jež nesla veliký koš. Postavila jej

na podlahu. Páni prý vzkazují srdečný pozdrav a tohle posílají. - Než mohli překvapení poděkovati, služka již byla venku.

Pěkné a cenné byly dárky a způsobily všem radostné překvapení. Paní Lipkovou nejvíce potěšily dvě do zlatova upečené, velké vánočky, jež voněly máslem a jemným kořením a z nichž jako čtveračivá očka vykukovaly sladké hrozinky. Matylda zase měla radost z jemné látky na šaty a z podobanky Anny Cetlerové, kterou jí přítelkyně poslala ve vkusném rámcu.

A Kvido? Ten dostal nejnovější odborné dílo, o němž se byl nedávno s nadšením zmínil Adolfovi - a jistě byl to dar manželů Cetlerových. Adolf vzpomněl si na něj roztomilým humorem oplývající výtvořem svého štětce. Na obalu napsal: "Na pranýř do budoucí čekárny nastávajícího MUDra."

Byl tu ještě jeden balíček bez nápisu. Skrýval skvostně vyšitou hedvábnou vložku do knihy. V pomněnkovém věnečku byl zlatem pracovaný monogram "K. L.", a pod ním vyšitě heslo: "Trpícím úlevu a uzdravení."

"Tohle vyšila jistě slečna 'Anna'!" zvolala Matylda překvapena. "Dárek patří tobě, Kvido!"

Mladý medik se začervenal. Potom mlčky vsunul vložku do knihy a začal listovati v zajímavém díle.

Od té chvíle, kdy paní Lipková užřela vložku, vyhlížela nějak zachmuřena a její zrak často utkvěl na Kvidonovi, jenž se chvílemi zabral do čtení. Několikrát upřela významný pohled na Matyldu; ta však se tvářila, jakoby toho neviděla.

Ku podivu; dárky byly tak pěkné - a po jejich objevení se - jak se zdálo - pozbyli Lipkovi své dřívější spokojené nálady. Ve světnici zavládlo mlčení; paní Lipková seděla zamyšlena, Matylda bezúčelně přehrabovala se v krabici, v níž měla spoustu rozmanitých knoflíků - a Kvido byl nachýlen nad knihu.

V tom ozvaly se před dveřmi ti-

ché kroky, někdo nesměle zaklepal.

Paní Lipková vytrhla se ze svého zadumání a zvolala "Dálež!"

Dveře se pootevřely, avšak nikdo nevzcházal.

"Kdo je tam?" ozvala se paní Lipková.

"Já," bylo slyšeti dětský hlas.

Paní vstala, popošla ke dveřím a otevřela je. Na chodbě stál známý jí hoch, synek vdovy ze třetího patra.

"Mám tady něco odevzdat," sděloval chlapec nesměle.

"Od koho je to?" vyzvídala paní Lipková, s překvapením pohlížejíc na balíček, jež jí hoch podával.

"Že prý už budete vědět!" řekl chlapec, vstrčil jí balíček do ruky a pelášil odtud.

Kroutíc hlavou přistoupila paní Lipková ke stolu a zadívala se na drobné písmo, jež bylo na obalu.

"Kvido, je tu ještě něco pro tebe!" upozornila syna.

"Kdo mi co posílá?" divil se Kvido, a již rozdělával obal.

Černé kožené pouzdro s ozdobnou uzávěrkou a kovovou okrasou v rohu. Otevřel pouzdro - byly v něm doutníky. Na vnitřní jemné, žluté kůži byl pestrými barvami vyší monogram "K. L."

"Od koho je to?" mumlal Kvido.

V tom zahlédl pod doutníky růžový papír. Vyňal jej; byl popsán tímž písmem jako obal.

"Malá upomínka na letošního Ježíška - od Růženy Květoňové," četl nahlas.

Zamračil se a prudce odhodil pouzdro na stůl.

"Tohle je vrchol vtíravosti!" zahuboval. "Dostanou to ale zpátky; sám to k nim odnesu."

"Zůstaň doma, Kvido!" žádala jej matka. "Chceš-li, půjdu sama ke Květoňům."

Byl srozuměn s rozhodnutím matčiným a netrpělivě čekal, až se vrátí.

Nepobyla tam dlouho. - Když vstoupila do světnice, oddechl si Kvido; matka už nemá pouzdra.

"Vyřídila jsem to krátce," vyprávěla paní Lipková. "Když jsem k nim vstoupila, byli samá laska-

vost, chtěli, abych si sedla mezi ně. Já však jsem položila pouzdro na stůl a řekla jsem: "Syn děkuje za dárek, ale naprosto jej nemůže podržeti. Kvido vůbec nekouří!" - Pozdravila jsem a odešla. Viděla jsem, jak jsou zaraženi. Budou se na nás hněvat - my to však sneseme!"

"A tu vloženu také vrátím!" ozval se Kvido rozechvělým hlasem. "Nechápu, kterak slečna Cetlerová . . ."

"Nic nevrátíš!" nedala mu matka domluvit. "Až k nim zase půjdeš, poděkuješ naším jménem za jejich dary - od nich jich rádi přijmeme! - a sám také poděkuješ slečně Anně za vloženu. Avšak jenom v přítomnosti jejich rodičů anebo aspoň jednoho z nich!"

Kvido jen přikývl a zase se zabral do knihy.

Když matka a dcera ulehly, ozvala se paní Lipková tichým hlasem: "Co o tom soudíš, Matyldo?"

"Skoro bych se domnívala, že Anna si myslí na našeho Kvidona!" odvětila dcera.

"Já také!" souhlasila s ní matka. "Vyhlíží to jako dárek z lásky. Dívka vyšije mladému muži na památku jeho jméno - v tom by přece každý hned vytušil, že jí není lhostejný!"

"A Růžena také vyšila!"

"Té jsme se asi již zbavily! Pochybují, že by ještě potom nadcházela Kvidonovi, když se jí dostalo odbytí! Možná, že teď budou proti nám; raději však jejich nepřátelství nežli důvěrnost. Takové nevěsty bych synovi nepřála! Byl by s ní jenom nešťasten! Větší starost však mi působí slečna Anna. - Kvido zná ji už tak dlouho, často se s ní vidá, mluví s ní, zná její dobré vlastnosti - mezi ní a Růženou je velký rozdíl! - bojím se, aby Kvido neztratil rozum a srdce!"

"Kvido přece ví, maminko, že Cetlerovi jsou bohatí a že by se nespokojili s ženichem, která nemá ničeho než své vědomosti! - Jsem jista, že jej dosud ani nenapadlo, aby si učinil s Annou známost!"

"Co se ještě nestalo, může se

stát! A co potom, kdyby to vyšlo na jevo? Cetlerovi se rozhněvají na Annu i na Kvidona - a ti mladí lidé měli by ztrpčený život. Nejlépe by bylo, promluvit s paní Cetlerovou, upozornit ji - ona nechť potom vymluví své dceři její pošetilost - Anna se jistě umoudří, a mně se odlehčí. Ty, Matyldo, měla bys promluvit s paní Cetlerovou - jsi rozsáhlá - příležitost snadno najdeš - ostatně Cetlerovi tě stále zvou k sobě."

"Půjdu tam, maminko, hned pozejtří," slíbila dcera. "Také já bych nepřála Kvidonovi ani Anně trpkého zklamání. Nejlépe, když se tomu v čas předejde . . ."

V den svatého Štěpána přišla Matylda odpoledne do bytu Cetlerových. Paní byla sama doma a velice přátelsky uvítala švadlenku, a hned snášela, kde co bylo, aby ji uctila.

Matylda upřímně poděkovala za štědrovečerní překvapení, kterého se jim dostalo od Cetlerových.

"I vždyť to nestojí za řeč - taková maličkost!" odmítala paní. - "Jen když jste měli radost!"

"Ráda bych poděkovala také panu Cetlerovi a panu Adolfovi!"

"Nejsou doma, dušinko moje! - Muž odešel do schůze, Adolf šel s Annou do kluziště. Litoval, že váš pan bratr nebruslí; jinak byl by si pro něho došel."

"Slečně Anně vzdám ještě příležitostně svůj dík!"

"I nemluvte už o tom, slečinko! Stačí, když vím, že jsme vás přece potěšili."

"Jedno nás však nesmírně překvapilo!" ozvala se Matylda, přecházejíc k vlastnímu účeli své návštěvy.

"Že bych uhodla, slečinko?" usmála se paní. "Ta vložena, . . . vidíte?"

"Milostpaní tedy ví . . .?"

"Abych nevěděla! Žasla jsem, jak se ta práce Anně podařila. - Jenom jestli se to panu doktorovi líbilo tak jako nám! Tatínek nedbá o podobné "trety" - jak říká; ale této práci se podívoval."

Matyldě se poněkud ulevilo. - Tedy Cetlerovým je známo, že An-

na vyšila Kvidonovi dárek! A jsou s tím srozuměni!

Podezřívala Annu, že o svém dárku rodičům se nezmínila a že jej potají vložila do koše, aby oni nevěděli. Zatím jich to není tajno - avšak jistě v tom dárku neshledávají nic jiného než důkaz pouhého přátelství a snad dívčí ješitnost, pochlubit se cizím, co všechno dovede.

Přece však hodlala vážně promluvit s paní Cetlerovou.

"Milostpaní," ozvala se poněkud rozpačitě.

"Přejete si, slečinko? Co pak má na srdci?"

"Milostpaní, týká se to především slečny Anny . . ."

V tom vběhl sem nejmladší syn Cetlerův.

"Slečno, Ježíšek mi nadělil velkou laternu magiku a tolik krásných obrázků k ní! hned odhlašoval, a již vedl Matyldu ke stolku v koutě, kde stála kouzelná svítilna. "Zůstaňte, slečno, u nás!" prosil hoch. "Až se setmí, vykouzlím vám na bílé plátno krásné krajiny a pohyblivé, veselé obrázky."

"To víš, že se slečna zdrží!" usmála se matka. "Zatím si to zde pěkně uchystej; jdu se slečnou do zadního pokoje, máme spolu něco vyřídít."

Obě odešly a dlouho se nevracely. Pepíček byl už netrpěliv. Zatím nastala tma, už by rád začal svou produkci a obecenstvo nepřichází!

"Ale dočkal se přece, a zářil radostí, když Matylda všechno chválila.

Téhož dne večer, když Kvido odešel do pokoje ke svým knihám, matka s dcerou dlouho šeptem spolu hovořily.

A když konečně ukládaly se na lůžko, řekla paní Lipková tichým hlasem: "Dnes jsem teprv jak náleží poznala Cetlerovy! Můj Bože . . . kdež bych se byla nadála něčeho takového . . .!" (Pokr.)

Nedorozumění: Selka: "Haló, starej, pojď na dvůr! Je tu řezník Kohn a chce vidět toho vola." — "Řekni mu, že už jdu."

Mája Nováková:

Pohozený Závoj.

XVI.

Paní Suze Kleinová odstrčila talířek od přesnídávky a sáhla po došlé korespondenci. Otevřela nahore ležící dopis a její ústa zlobně stažená předcházející hádkou, pootevřela se překvapením.

"Dolů - představ si - Stáňa se bude ženit!" vykřikla téměř, ani si neuvědomujíc, že proti svému zvyku první dnes přerušuje napiaté ticho.

"Kdo?" houkl její muž a mazal si dále žemli máslem.

"No Stáňa, to je ten můj nevlastní potrhlý bratranec, víš, jak jsem ti o něm vyprávěla. Tak přece našel tu svou Péri? Píše, že přikládá její fotografii, vždyť tu není."

"Něco ti prve vypadlo do klína", propustil Adolf Klein líně z úst.

Paní Suze dychtivě zvedla malou podobenku, přiblížila ji k očím a s výkřikem: "No tohle přece!" - spěchala s ní k oknu. Pak se zase vrátila pro dopis a začala polohlasem čísti jeden z odstavců:

"... vysmívala jste se mi, Zuzanko, že zůstanu starým mládcem, nebudu-li chtít slevit. Neslevil jsem ničeho a směji se teď sám. Směji se štěstím, které mi poslalo moji vytouženou princeznu, tak čistou, jako povrch čerstvě napadaného sněhu, s duší jasnou a průhlednou jako křišťál. Posílám vám podobenku svého "zázraku" a sud'te, zda nemluví její nevinný pohled sám . . ."

Čtoucí nechala ruku s dopisem poklesnout a dala se do hlasitého smíchu.

Klein zvedl mrzuté oči. "Bitte dich - nejsi hysterická? Napřed brečíš jako o funuse, když ti nechci koupit nové hadry, kterých už máš nabitě tři skříně a najednou se zase směješ jako blázen."

Lindy by se byla paní Suze rozlítla, dnes se však nepřestávala smát.

"Ach, Schatz - kdybys věděl, - ne - ten hlupák Stáňa - ten se napálil. - Povím ti to, ale napřed se podívej na jeho nevěstu, zázrak mezi anděly." Hodila mu přes stůl podobenku: "Líbí se ti?"

Klein ji vzal lhostejně do ruky, avšak jedva na ni pohlédl, vyřetl oči a vyhrkl:

"To je přece Marcela."

"Cože - ty ji znáš?" vyskočila paní Suze.

"Jak by ne. Vždyť byla u nás úřednicí. Ta se k tomu tvému bratranci docela dobře hodí. Je také přemířtěně ctnostná."

"Bezpochyby jsi pokoušel její ctnost, že to tak dobře víš," usklíbla se Suze.

Klein zrudl zlostí a chtěl ji hrubě odbýt, když v tom si vzpomněl na její předcházející chování.

"Čemu jsi se tak smála?" tážal se, přemáhaje se, aby mluvil laskavě.

"Tomu, jak se Stáníček napálil."

"Co ty o tom můžeš vědět?"

Paní Suze přimhouřila zchytralé oči. "Víc než kdo jiný, můj milý."

"Jsem věru zvědav."

"Jsi zvědav až podezřele mnoho," píchla zas paní Suze, dobře vystihnuvši netrpělivost Adolfovu.

Zat'ál zuby, ale v jeho hlavě se rodící plán mu nedovoloval, aby vybuchl. "Je to přece docela přirozené, že se zajímám o osobu, s níž jsem se stýkal dva roky," řekl na pohled nedbale a dodal ironicky: "A zároveň též o svého bratrána, který je dle všeho meines Glueckes Schmied."

"Nech si svoje žvasty," utrhla se Suze a na jejích lících ostřeji vystoupila rouge. Vzala obálku a

prudce do ní vsunovala dopis i fotografii.

Klein, nespouštěje s ní oči, se zarazil. Tohle on nechtěl. To znamenalo nechat běžet věc a Marcelu, tu Marcelu, již on nenáviděl jako nikoho na světě, šťastně se provdat. On sice o ní také něco věděl, ale to nedostačovalo, aby v očích zamilovaného muže jí ublížilo. Vstal, přistoupil k svojí zamračené ženě a položil jí ruku kolem pasu.

"Suze, Liebling - nezlob se, . . . vždyť žertuji. Já vím, že ti do tvého bratrance nikdy nic nebylo, jako ty jsi jistě přesvědčena, že mně ne do Marcely. Nicht wahr?"

"No ovšem," přikývla Suze a koutky úst jí protáhly potměšilý úsměv, který říkal: "Rozumíme si."

"Vidíš," pokračoval Klein něžně, jak ho Suze slyšela mluvit naposledy o svatbě, "proč bychom se tedy nepobavili na jejich účet? Ty víš něco, já také, až to dáme dohromady, tak možná, že docílíme překvapujícího výsledku."

"Musíš přece do továrny, Dolfi," připomínala nevinně.

"Ech - vždyť je tam papa a Walter. Začni, Schatz."

Suze divadelně o něho opřela ostříhanou hlavu a prohodila ležce: "Myslím, že by mi dobře slušely plišované crepe-georgettové šaty."

Klein div nevylétl z kůže. Ó, ta prohnaná Zuzana, jak dovede těžit z jeho nedočkavosti. Ale i on byl dobrý herec a třebaže by ji byl s chutí vykrákal za vlasy, vlídně se usmál.

"Pohovoříme si o nich, jen co odbudeme toto, Schatzchen."

"Opravdu, Dolfi?" našpulila líbezně rty a otiskla mu je na tvář. "Budu hned hotova, není to dlouhé. - Říkala jsem ti už také, že za svobodna jsem každý rok obyčejně v květnu jezdila s mamá do horského hotelu "Hammermuelle". Ona si na to strašlivě potrpěla, - protože se tam někde seznámila s papa, ale já se tam obyčejně strašlivě nudila. - Loni vedle nás měla pokoj hezká sousedka. Mimochoodem řečeno, byl by mi býval milejší fešný soused. - Seznámila se

s námi, sedala s námi u jednoho stolu a chodila na procházky. - Vždyť znáš naši matku a její seznamovací manii. - Byly jsme jí zkrátka dobré, ale jen tak dlouho, pokud se jí nevyskytlo něco lákavějšího. - To se stalo za několik dní a sice v podobě krásného nadporučíka . . ."

Klein sebou pohnul, chtěl se na něco otázati, ale pak se rozhodl, že ještě počká. Suze pokračovala: "Nechápala jsem, co ho přivedlo do toho hnízda, ale pochopila jsem, co ho tam drží a to, když naše roztomilá sousedka ztratila malý papírek se slovy: "Po večeři u smrku na stráni čeká Egon."

"Tys tam šla . . .", vskočil jí Klein do řeči, aby zkrátil poněkud rozvláčné líčení.

"To si piš," ušklibla se Suze pěkicky, "nebyla bych to ani já. Jiná na mém místě by také neodolala a to tím spíše, když začínalo být nápadné, proč naše sousedka chodí od jisté doby na procházky sama."

"Nechtěla bys být tak laskava a raději jmenovat, Liebling?" domlouval jí Klein, neboť neměl rád záhady a nejistotu.

Suze na něho udělala zamilované durdivé oči. "Myslila jsem, že toho není třeba, ale když můj mužíček je takový nevtipa, - tak musím. . . Napřed se zvedl baron Heller, to byl ten nadporučík, a za chvílečku slečna Marcela. - Dala "dobrou noc", rozloučila se se všemi, že prý zítra brzy ráno odjíždí. Nechala jsem ji odejít a tak za deset minut šla za ní. Rovnou k smrku a panečku, stálo mě to za to . . ." Zadívala se před sebe, jakoby si něco předvolávala před duševní zrak. - Klein, jenž jí bral slova od úst, při jejím odmlčení cítil, jak mu napětím prasklo v hlavě. Protivná ženská. Hraje si s ním jako kočka s myší. Konečně otevírá ústa. . .

"Myslím, že by se na těch šatech dobře vyjímala jantarová spona", splynulo sladce a nevinně se Suziných rtů.

"Donnerwetter!" nezdržel se už Klein a byl by ji málem shodil na zem. Supěl tajeným vztekem jako

lokomotiva, ale ještě se ovládl. - To, co Suze vyprávěla, mělo pro něho velkou cenu. "Uvidíme pak", řekl rychle, raději pověz, co jsi viděla."

"Viděla jsem . . .", začala Suze zpěvavě, "viděla jsem rozkošnou skupinku. - Dnes poprvé v životě lituji, že nemám básnického ducha, abych ti to vzletně vylíčila."

"Není třeba," ujišťoval ji Klein s úsměvem, ač v něm vřela krev, "spokojím se s věcným podáním."

Suze opět sešpulila rty. "Tak dobrá, povím ti to, jak umím. Teď: Marcela seděla na zemi a hrála si s vlasy barona Hella, který měl hlavu v jejím klíně. Tak se prosím, loučili lidé, kteří tři týdny se před námi stavěli, že se sotva znají. Byla to ale faleš, ne?"

"Neodpustitelná," souhlasil rozhořčeně Klein a v očích mu svítilo škodolibé, nedobré světlo. "Pamatuješ se ještě, jak vyhlížel ten nadporučík?"

Suze se zálibně pousmála: "Ó ano. Byl to krásný chlapec, všem se líbil."

"Tebe nevyjímaje," nemohl si odpustit Klein.

"Proč bych zapírala," pohodila hlavou, "stál ostatně za to. Byl to můj vtělený ideál; štíhlý, rusovlasý, s krásným modrým očima, se skvělými zuby a báječným profilem."

"To je všecko?" tázal se suše Klein. Líčená krása Hellerova byla pravým opakem jeho .

Suze ho neposlouchala, neboť již zase dostala záchvat smíchu. "Ten - olíbal - Staňovi Marcelu, - a on si myslí - že má - nedotknutý kvíteček. - Ale dobře mu, ať se napálí."

"Ale on to nebude vědět, že se napálil," řekl Klein důrazně.

Suze se přestala smát. "Máš pravdu. Myslíš tedy, že bych měla . . .?"

"Je to tvoji povinností, Schatz. Nedopustíš přece, aby takové prohnané stvoření se dostalo do příbuzenstva. Kdož ví, jestli by se také neuměla vetřít do přízně tvé tety, když dovedla omámit takové dva nedobytné muže, jako byl tvůj bratranec a ten baron." Klein

volil dobře slova. Připomenutí, že oba muže, na které Suze bezvýsledně líčila, Marcela okouzila, - poštvalo tuto proti ní více než celé její provinění.

"Máš pravdu, Dolfi, otevřu mu oči a to hned."

"A jak?"

"Napíši mu, to stačí."

"Ne, Katzchen, to nestačí. On by tomu neuvěřil. - Zamilovaný člověk je hrozný tvor. Marcela by řekla "ne", a toto jediné slůvko zvrátilo by všechny stránky tvého dopisu v lež. Takhle kdybys měla nějaký corpus delicti."

Suze se plochou dlaní uhodila do čela.

"Tak se mi zdá, jakobych někde měla to Hellerovo psaníčko. Ano, mám ho určitě, v jedné přihrádce v psacím stoiku. Líbil se mi tenkrát jeho rukopis."

"Jak jsem ti za to vděčen," pomyslí si Klein a upřímně ji k sobě přitiskl. "Hled', Lieblich, nemyslíš, že by bylo lépe říci mu to osobně. Pro tebe se to dobře nehodí, ale já bych z lásky k tobě vzal ten úkol na sebe. Jsem o všem dokonale zpraven - ba, vím ještě více než ty."

"To není možná . . ."

"Už ano. Když jsem byl posledně v Praze, stal jsem se svědkem Marceliny schůzky s nadporučíkem, který nebyl nikým jiným, než tím baronem Hellerem. - Na Slovanském ostrově spolu byli, on jí líbal ruku, jí, nevěstě jiného. Pěkná holčička, což?"

"Jemine, tohle mu musíme říci. A kdy bys tam jel, Dolfi?"

"Kdy je svatba?"

Suze nahlédla do dopisu. "Za týden."

"Jsme pozváni?"

"Ano, ale takovým způsobem, - který povídá, že se zavděčíme, - když neprijedeme."

"Ale my pojedeme, Suze," prohlásil Klein slavnostně, "a v ten den sejmemu tvému bratranci pásku s oči."

Suze nebyla citlivá, avšak toto se jí přece zdálo být trochu kruté. "Nebylo by lépe říci mu to dříve?"

"Nebud' blázen. Šetřil on tebe? A co ti záleží na Marcelce? Před-

stav si, jak tam pěkně uplatníš svoje nové šaty."

Suzino svědomí se dalo lehce ukonejšit.

"To je pravda. Proč se mu nepřiznala? Nemusila si hrát na svatou. Pa, Dolfi, vzkážu teď švadleně, abych ty šaty do soboty měla." Vytiskla mu znovu na tvář obrys naličených rtů a s veselým popěvkem odběhla.

Tvrdý úsměv, plný kruté vítě-zoslávy, rozšířil masité rty Adolfa Kleina. - Hoj, - cudná slečno Marcela, uvidíte, co stojí políček na tvář vašeho šefa před zraky personálu jen za tichou otázkou, za kolik by byl váš pokojík v noci otevřen.

Adolf Klein, zlostný a mstivý do krajnosti, tetelil se rozkoší, promýšleje svůj d'ábelský plán, který měl pomstít jeho uraženou samolibost a navždy zničit smavé štěstí nic netušící Marcely.

XVII.

Nikdy neviděla vila "Zuzana" tolik květů, jako v den Stanislavova a Marcelina sňatku. - Na Marcelino přání měl se obřad konat v kostele a byl určen na jedenáctou hodinu dopolední.

Krásné jitra časného podzimu zalilo jasně lůžko procitnuvší Marcely. Vztýčila se trochu, opřela kadeřavou hlavu o loket a zahleděla se do neurčita s blouznivým výrazem v očích.

Dnes je její svatební den; dnes se z Marcely Janovské stane paní Romanová, žena Stáňova. - Stáňa bude ode dneška jen jejím. - Zavřela oči a přivinula se k poduškám, ale zajásání v jejím nitru náhle zarazil podivný, dusící pocit. Na okamžik ztajil se jí až dech a do očí vhepal slzy. - Ulekla se. Nevěsta ráno před svatbou pláče. Co to znamená, proč je jí najednou tak smutno? Kdyby měla maminku, zavolala by ji k sobě a ona by jí jistě potěšila, že se to pouze obvyklá nálada nevěsty a nikoliv předtucha neštěstí. Ano, maminka jí chybí. Nedočkaly se toho, ty drahé starostlivé hlavy jejích rodičů, aby viděly její štěstí. Cizí ruce budou jí dnes připí-

nat věneček i závoj, neboť ruce, které by dnes měly spočívat s po-žehnááním na její hlavě, dávno již tli v hrobě.

Tiše se rozplakala, tisknouc k očím cíp pokrývky. - Oknem try-skalo plnými proudy jasné jitra a z bezmračné oblohy udiveně hledělo slunce na štkající dívku, jež takto vítala svůj svatební den.

Veseleji probouzel se Stanislav. Vzpomínka, že ještě dnes zamění svůj mládenecký pokoj za útulný byteček, prostoupený kouzlem Marceliny bytosti, vymrštilo ho z peřin jako elastické péro. Pečlivě se oblékl a již před desátou hodinou přivezlo ho auto k vile "Zuzaně". Když předstoupil před svou druhou matku, pohlédla na něho se zalíbením. Frak Stáňovi opravdu velice slušel.

"Myslím, že se budete své nevěstě líbit."

"Kde je? Uvidím ji?"

"Obléká se. Musíte trpělivě čekat. Bude to trvat déle, ale za to budete myslet, že jste se ocitl v nebi. Marcelka je jako anděl."

Stanislav se snivě usmál na ky-tici bílých růží a paní Zuzana šla vstříc Viktorovi. Byl rovněž bezvadně oděn, ale jeho obličej měl nádech nudy. Paní Romanové to neušlo.

"Tváříte se nějak omrzele, můj drahý. Nevstoupilo vám teď na rozum, že jste se neměl dát Stáňou předhoniť?"

"Nesmysl, matinko," odmítl Viktor negalančně. "Lituji těch hodin, které musím tady promarnit."

"Krásná poklona pro nás a zejména pro mě, která má být vaší sousedkou u tabule."

"To je to jediné, co mě sem vůbec dostalo," snažil se Viktor poněkud napravit svoji předcházející strohost. "Konstatuji, že mládnete, matinko. Dnes byste si mohla s klidným svědomím upřít nejméně deset let."

Obličej paní Zuzany přelétl dívčí ruměnec, když její nevlastní syn ji obetkal pohledem nelíceného obdivu. - Vyhližela opravdu hezky a mladistvě, v nakadeřeném účesu a v elegantní toaletě,

kteřá se značně lišila od jejího obvykle velmi jednoduchého úboru. . . .

"Nevěděla jsem, že umíte tak pochlebovat," usmála se polichocena, - "ušetřte si raději slova chvály až pro nevěstu."

Viktor neodpověděl, neboť k nim přistoupil Stáňa, který až dosud díval se z okna na ulici.

"Zastavilo se tu auto. Bezpochyby to bude můj kolega s družičkou. Nějak si pospíšili."

"Jakáž pomoc, zpět je nepošleme. - Vidíte, Viktoro, - ten čestný úřad mládence mohl jste zastávat vy, kdybyste nebyl tak umíněný."

"Považte přece, matinko - mládenec o šest let starší než ženich."

"Družiččino mládí by to vyrovnilo. Helušce ještě snad není ani celých sedmnáct."

"Jaké Helušce? - Aha, vy miníte tu malou blondýnečku z letního bytu. - To bych byl musil dříve vědět, kde bydlí."

"Nevěřím sice tomu, co mluvíte, ale byla bych vám ochotně dala její adresu. Potřeboval byste, aby vás to žvanivé dítě trochu povyrazilo. Stáváte se náladový a zahořklý. Pozor, Viktoro, to je znamení staromládenectví," smála se štiplavě paní Romanová.

"Dobrá, ožením se tedy," řekl Viktor klidně.

Paní Zuzana stiskla rty a obrátila se ke dveřím, jejichž klika právě cvakla pod rychlým stisknutím.

Do pokoje vstoupili manželé Kleinovi a zatím co se Adolf ukláněl udiveným bratrům, vrhla se Suze v lokte své tety. "Tetinko, tetinečko, jak se máš?"

"Kde se tu bereš, Zuzanko?" - zmohla se paní Romanová na otázku.

Zuza ji pustila, čehož využil Klein, který si od bohaté tety své ženy velmi sliboval, a oťel si své rty o její ruku.

"Jedeme přece na svatbu," rozevřela Zuza nevinně oči. "Ach pardon, páni se neznají. Můj muž - moji nevlastní bratrance. - Zde šťastný ženich, tady jeho bratr."

Klein, podávaje ruku Stáňovi, pohlédl na něho pozorně a v očích mu dábelsky svítilo.

"Stáňa mi psal, že se bude ženit," pokračovala lehce Suze, otčivši se k paní Romanové, "a tu jsme se rozhodli, že ho překvapíme, - třebaže nám neoznámil adresu své nevěsty. Spoléhali jsme se, že ho zastihneme u vás a jsme rádi, že se nám to poštěstilo. Zdá se, že jste všichni překvapeni; - pravděpodobně jste nás neočekávali."

"Nedoufal jsem, Zuzanko, že budete mému pozvání věnovat pozornost v té míře. . ." začal Stáňa.

"Není třeba frází, můj milý," - třepala Suze rukou, "že jsem tady, je zásluhou mého muže. Stál na tom."

Stanislav vyměnil s paní Romanovou pohled a oběma v tom okamžiku zatanula na mysl úloha, již hrál Adolf Klein v životě Marcely. A tento muž měl tolik smělosti přijít na její svatbu.

"Vidím," ozval se Klein, dívaje se na ně s drzým úsměvem, "že jsme se příliš nezavděčili svým příjezdem. Nebudeme obtěžovat, jen bych si rád zde s panem ženichem vyměnil několik důvěrných slov."

"Neměl jsem s vámi nikdy nic společného, pane," řekl Stáňa hrdě, "nechápu proto, co byste mi mohl sdělit důvěrného."

Kleina to nezmátl. "Vy jste arciže neznal mě a já neznal vás, - ale znal jsem vaši nevěstu."

"Právě proto jste se tu neměl ani objevit," - vpadl mu Stáňa prudce do řeči.

Klein se dábelsky ušklíbl. "Naopak, právě proto jsem přijel. Je dobré, dozvíme-li se ještě včas, ke komu chceme připoutat svůj život a tuto službu chci vám prokázat já. Věnujte mi chvíli a já vám objasním, co znamenal v minulosti slečny Marcely Janovské nadporučík baron Egon Heller."

Stáňa zbledl a zapotácel se o dva kroky zpět.

"Pojďte, - sem. . ." vyrazil ze sebe po chvíli chraptivě a ukázal na dveře sousedního pokoje.

Viktor, který až dosud nepromluvil jediného slova a jen se snažil puroníknout jemu nejasnou

situaci, zastoupil mu cestu.

"Nechod', Stáňo. Ukaz, že pohrdáš takovou podlostí jako je jednání tohoto člověka. Proč nepřišel dříve a neřekl ti, co ví o tvé nevěstě?!"

"Jdi pryč," odstrčil ho Stanislav a otevřel Kleinovi dveře, jimiž tento prošel s vítězným úsměvem Meřista.

Viktor se obrátil a pohlédl na obě ženy. Paní Romanová se opírala oběma rukama o stůl a byla velmi bledá, Zuzanka seděla na židli a lhostejně si pohrávala s okrajem pokrývky. Viktor se před ní zastavil.

"Zuzo, co znamenají tyto intriky? Myslíte, že můj bratr uvěří pomluvě bez důkazů?"

Suze se nehezky usmála. "Ó, my máme důkazy."

"Ejhle, my" - hvízdal Viktor, "vy jste tedy také zúčastněna!"

"Zuzanko," ozvala se vyčítavě paní Romanová, "to ti působí radost činit zle někomu, koho ani neznáš?"

"Mýlíš se, teti, - já Marcelu znám."

"A čím vám ublížila?" tákal se Viktor ostře.

"Nemluvte se mnou tímhle tonem," urazila se Zuzka, "a vůbec nemáte práva takto mě vyslýchat. Věc se netýká vás, tak co je vám do toho. Leda že by vám na té Marcelce tuze záleželo. A zdá se, že je tomu tak. Stáňa se honí za tím, co se stalo a nevidí, co se děje."

Viktor se na ni zadíval tak pronikavě, až jí bylo nevolno, a řekl opovržlivě: "Styd'te se!"

Suze se jen zasmála. "Áno, jeden z nás by to měl udělat, ale já to nejsem; já nemám proč."

"Zuzanko!" zvolala zděšeně paní Romanová. Viktor však nevyšel z klidu. "Váš muž je mi nesympatický od prvního pohledu," řekl posměšně, "ale lituji ho přece, - když si pomyslím, že musí být s vámi den ode dne."

"Vy protivný, hrubý člověče," - vyjela Zuzana.

"Nemůže být každý tak jemný jako vy, Zuzanko," usmál se Viktor a vzal konejšivě za rámě svoji

nevlastní matku, neboť viděl jak bledne nad touto proměnou svojí usměvavé a lichotivé neteře. . . .
 "Doufám, že tu za chvíli bude mládenec s družičkou."

"Ti tam mohou zůstat," ozvala se kousavě Zuzka, "těch tu nebude zapotřebí. Vid' Dolfi?" volala přes pokoj k dveřím, v nichž se právě objevil Klein, - sám.

"Kde je bratr?" otočil se prudce Viktor.

Klein usmívaje se stále jako Mefisto, ukázal za sebe. "Šel svojí nevěstě povědít, že je na ni všechno venku."

"Snad si nemyslíte, že uvěřil vašemu tlachání?"

"Nemyslím, nýbrž jsem o tom přesvědčen. Komm, Liebling, už tu nemáme co dělat. Svatba nebude, ženich blázní. Kustuhand, tetičko," sáhl po ruce paní Romanové, ale ta ji skryla za zády a instinktivně ucouvla. "S Bohem," řekla chladně a i Zuzce místo obvyklého objetí kývla jen hlavou.

Na chodníku před vilou zastavilo auto. "Mládenec s družičkou," ulekla se paní Romanová. - "Bože - Viktore, - mám nějaký strach. Stáňa . . ."

"Doufám, že je Stáňa člověk s rozumem a nikoliv blázen. Jděte je přivítat, matinko, počkám tu na bratra."

(Pokračování.)

ČESKÉ ŽENY UVÍTÁJÍ TUTO NOVINKU.

Hambursko-Americká linie — Severo-Německý Lloyd — jsou vždy v popředí, když se jedná o uspokojení česko - amerických cestujících. Nyní oznamuje se další novota, jež obzvláště zalíbí se českým ženám, které cestují na luxusních rychlolodích EUROPA nebo BREMEN. HAPAG-LLOYD najal obratné a zkušené české stewardky na obou parnicích, takže od nynějška české ženy, matky a dívky nebudou mít žádných potíží s oznámením svých přání a jejich splnění. S touto jistě potěšitelnou novotou HAPAG-LLOYD opět dokaže českým ženám své uznání za velkou českou patronáž.

POZDNÍ LÍTOST.

(Pro Č. Ž. píše A. H. Petrová.)

Často slyším při pohřbech velké nařikání To pálí pozůstalé pozdní lítost na srdcích. Vědí, že nyní, když ten mrtvý leží již pod nimi v rakvi, nikdy více již nemohou napravit křivdu na něm spáchanou. Proto ústa jejich nyní překypují nejkrásnějšími slovy o zesnulém, kdežto za jeho žití neslyšel o sobě nic dobrého, jen vše to nejhorší. Však jest pozdě! Naše lítost nyní nám málo pomůže, a ten mrtvý více nedbá, co zde o něm mluvíme . . .

Kdybychom jen polovici těch krásných slov, kterými nyní plýváme, byli mu řekli, pokud žil, jak by jej to bylo potěšilo a osladilo mnohou těžkou chvíli jeho života.

Proč jsme my lidé takoví, proč čekáme, až náš bližní umře, abychom jej chválili? Za jejich života snad neslyšeli od nás nic, jen slova plná jedu a zášti, která jej ranila na nejbolestnějších místech. Nyní nás hryže svědomí a my nařikáme, avšak jest pozdě. — Nikdy více nemůžeme napravit to zlé, které jsme učinili; ten hřích půjde s námi na věčnost. Nebyli jsme dost velkými, abychom se přiznali ku své vině, pokud náš bližní žil, a požádali jej za odpuštění. Jak by to bylo povzneslo jeho mínění o nás!

Nevím, proč jsme my lidé tak necitelní požádati někoho za odpuštění, když jsme mu ublížili. Nikdy není člověk lepším jako tenkrát, když žádá za prominutí. Kdybychom my lidé byli tak pilní říkati o našich bližních vše dobré, jako jsme pilní roztrušovat to nejhorší, co o nich víme, tehdy by musel býti ráj již zde na tomto světě. Jak mnohá zlá slova z našich úst poranila srdce jiných, která jsme snad pronášeli, jen abychom se slyšeli mluvit; zrovna tak dobře bychom mohli pronášet něco pěkného o svých bližních, ale to nám nedá naše povaha. Srdce naše, plné

nenávisti a zloby, chce jen ubližovat. Šťastní jsou ti lidé, kteří si nemusí vyčítati, že kdy ublížili svým bližním a zvláště již svým milým, — děti rodičům, nebo též mnohdy rodiče ubližují svým dětem. Jak potom pálí na duši ta pozdní lítost, která již není nic platná. Však obvykle jsou to ti nám nejbližší, kteří nás nejvíce zraňují, neboť od cizích to tolik nebolí jako od svých.

Jak mnozí rodiče trpí nevědoukem svých dětí! Jak mnohý manžel nebo manželka chodí se srdcem plným bolesti, kterou jí nebo jemu způsobili ti, kteří měli býti jejich největší oporou ve strastech života!

Tedy, když nás bude náš zlý duch ponoukat, abychom pomlouvali a ubližovali svým bližním, vzpomeňme si na smrt — buď to jejich nebo naši. Jestli zemrou spíše ti, jimž jsme ubližovali, pozdní lítost nás bude pálit na duši do poslední chvíle našeho života; a jestli smrt povolá nás spíše, tu buď nám milostiv Pán Bůh, neboť tento hřích jest velký před očima Páně — a pozdě jest na všechno. — Pozdní lítost je marná.

Karlík, student mlad'oučký, učí se doma právě francouzštině, a píše francouzský domácí úkol. Na chvíli uváže, ale hned se táže svého otce: "Tatinku, jak se správně říká francouzsky: la coeur nebo le coeur?" — Otec: "Vždycky — líkér, Karlíku."

Lehčí služba. "Pane rado, prosím uctivě o nějakou lehčí službu." — "Co kdybyste na příklad natahoval denně stojací hodiny na mém psacím stole? Či chcete ještě něco lehčího?" — "Ano, pane rado, nejraději bych utrhal každé ráno lísteček z nástěnného kalendáře."

Neslýchané. Ona: "To je skandál — tady čtu, že ve střední Africe musí ženich zaplatit za dobrou ženu deset dolarů!" — On: "Ale, Amálko, pročpak by opravdu dobrá žena neměla cenu deseti dolarů?"

DOPISY.

PAWHUSKA, OKLA.

Čtená redakce a milí čtenáři České Ženy!

Když jsem viděla, že byl můj první dopis uveřejněn, tak si do dávám odvahy a jdu mezi vás zase.

Tak tu jarní sněhovou vánici jsme šťastně přestáli, ale nadělalo to moc škody; kdo už měl něco slabšího v zahrádkách a na poli a zvláště ovoce, bylo zničeno. Vlaky, které jely od severu, byly celé pokryté sněhem. Tam to muselo být snad horší.

Nedávno se stalo neštěstí při naší vyšší škole, do které také náš chlapec chodí. 18letý student byl přejet autem a hned odvezen do nemocnice, která je jen pár bloků, ale na druhý den mladík zemřel. Rodiče měli jenom dva chlapece, tak to neštěstí těžce na ně dolehlo.

Když náš chlapec přišel domů, vypravoval nám, jak se neštěstí stalo: Jeden jeho kamarád na něj volal z opáčné strany chodníku "na shledanou zítra ráno", ale více se neshledal. On se ohlédnul, v tom přijela kára z opáčné strany a přejela jej.

Tak by děti měly být doma častěji napomenuty, aby daly pozor při přecházení ulic; ale při vši opatrnosti neštěstí se přece stane dost často. Je to snad vůle Boží, že jest nevinný člověk povolán, aby zachránil hříšníka. Neštěstí často vzpomíná člověka, že pozná, proč vlastně na světě je, že není hmota, ale duševní bytost.

Neměla jsem ani zdání, že bych dostala tolik žádostí o ten recept na lék pro zápal slepého střeva. Odepsala jsem všem, co nejdřív jsem mohla, a věřte, že mně to bylo potěšením tak učit, neb práce venku ještě nebylo a já jsem tu často byla v domě sama, tak mně bylo smutno. Odpovídání dopisů mně bylo pobavením, ale k posledu už jsem nemohla všem stačit, obsírněji vypsát, jak já jsem si počínala,

když jsem ošetřovala naše děti. Tak jestli mně to čtená redakce uveřejní, ráda bych to napsala ted'. Všichni, kteří mně psali, již mají jméno léku a návod k užívání. Napsala jsem to tak, jak mně to bylo podáno. Lék stojí jen pár centů a každý lékárník jej připraví. Naše děti to každé dostaly po druhé, a moc horší než po první. To jsem teprve shledala, kde jsem chybila v ošetřování. Měla jsem déle vytrvat a dávat jim lék. Jak jim už začalo být rochu lepší, už je nebylo možno v lůžku udržet, a že lék má ošklivou chuť, také jej nechtěly brát, a potom ten olivový olej též už se jim zprotivil. Tak jak to dostaly po druhé, měly obě silnou horečku a velikou bolest na pravé slabině; že to bylo v červnu a už hodně teplo, bylo to jistě velice nepohodlné být v lůžku. Tak jsem jim dávala na hlavu studené obklady, a na ten bolavý bok horké obklady. Do vody na horké obklady jsem dávala půl lžičky terpentinu na galon vody. Ty horké obklady pomohly zmírnit bolest na straně, než lék začal účinkovat. Kdo nemá příliš prudký záchvat, nemusí obklady dávat. Také musí být veliká opatrnost v jídle. Zpočátku jak se lék "Appendix Oil" začne užívat, nesmí se dát pacientovi nic jen voda, ať to ne příliš mnoho. V nemocnici jí také moc nedají. Potom jsem dávala po každé dávce léku dětem zapít oranžovou šťávu, jen doušek neb dva, neb děti to nerady berou. Jak horečka povolí a stolice se uvede do pořádku, nemocný obyčejně začne mít chuť k jídlu, ale to se právě musí dát pozor, co se jim dá jíst. Moje děti prvně chtěly milk toast. Chléb má být pekařský, neb je lehčí, a hodně opečený (toasted). Pak musí být dobře na měkko rozmočený ve mléce. Já jim dala jen pár soust po první. Nejvíce žádaly oranže a grapefruit; to se jim může dát, ale ne tkanivo ovoce, jen šťáva. Později, na druhý den nevrátili se horečka, a nemocný má hlad,

může mít Oat meal (ovesnou kaši), žádá-li to; ne-li, tak zas Milk toast neb cokoliv chce, je-li to úplně měkké a lehce stravitelné. Také podmáslí je velice dobré. Tak se pokračuje, pokud bolest na straně úplně nepomine; pak se má brát olivový olej po 14 dní 1 polévková lžice dvakrát denně pro dospělé, děti menší dávku, tak aby byla volná stolice dvakrát denně. Později, jak už se nemocný cítí silnější a bolest na straně úplně pominula, může nemocný zvolna zas jít na obyčejnou stravu, ale bramborů nebo suchých fazolí by se měl stranit po nějaký čas. Polévky s kouskem sekaného masa jsou také na prvním místě jako vhodné jídlo. Kuřecí maso a hovězí, ale to až nemocný je zase na nohou a nebezpečí víc nehrozí.

Tak milí čtenáři tímto neudílím žádné rady, jen vypisuji, co já jsem dělala při ošetřování dětí. Každý má svou vůli činit, jak chce. Kdo se operace nebojí a má na to peníze, tak přece jest jen nejlépe se nechat operovat. Ale jest málo lidí, kteří raději zkoušejí vše možné, dokud mají naději, že se vyléčí bez operace. Co byly děti naše na to nemocné, tomu už je 9 let, a posavad se jim záchvaty nevrátily, a kdyby přece — což uchovej Bůh, tak budu dělat totéž, co jsem dělala dříve. S upřímným pozdravem na všechny čtoucí a ct. redakci jsem
Mrs. Chas. Grof.

RICE LAKE, WIS.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus! Čtená redakce a milé čtenářstvo České Ženy!

Přijměte ode mě srdečný pozdrav a milou vzpomínku. Posílám vám předplatné na Č. Ženu a prosím o změnu adresy. Byla jsem přes zimu u dcery v Birchwood, Jan Gargulak, Rte 1. Posílejte mi ji na moji adresu: Rosie Smaženka, Rice Lake, Wis., Rte 3, Box 221. Posílám 3 dolary — \$2.75 na Č. Ženu a 25 centů, aby se sirotci modlili za zemřelého Tomáše Smaženku a duše

v očistci. Dokud byl na světě, mocná 20 let jsme odbírali Českou Ženu. On ji moc rád četl a mně se také líbí, a bude-li mně jenom možno, budu si tento časopis předplácet. Ono starý člověk ku práci moc není, a čím se na chvíli rozptýlit? Leda něco číst. Do kostela ve všední den nemchu. Jak jsou šťastné ty stařenky, které mají pensi a bydlí ve městě. Obzvláště v Hauge, Wis., máme pěkný kostel a českého kněze. Jenom kdyby mu dal dobrý Bůh zdraví, za což se modlime. Jaro už je tady a práce na poli aj v zahrádce. Jen dá-li nám Pán Bůh zdraví a požehnání. Snad budeme spokojeni. Končím se srdečným pozdravem na všechny čtoucí a znamenám se ve vši úctě Rosi Smaženka.

CLAYTON, MO.

Čtená redakce!

Vidím, že mně dochází předplatné, zasílám Vám tedy 5 doll. check. \$2.75 na Českou Ženu, ostatní dejte sirotkům v Hessou, nově sirotčinci. Musím Vám poděkovat za správné zasílání České Ženy všude, kam cestuji, a tak často měním adresu. Právě před dvěma týdny jsem se vrátila z Floridy. Ráda bych popsala ty dojmy, jež člověk prožije, když po prvé se ocitne téměř přes noc a den na půdě slunné Floridy. Mým přáním vždy bylo, abych jednou v životě mohla navštívit buď Californii nebo Floridu. Přání moje se splnilo. Člověk těžko uvěří, že je možno užívat tak krásné pohody, že se může koupat a válet v písku na břehu mořském, když tady v Missouri mrzne a sněží. Nikdy mě neunavilo znovu a znovu se obdivovat těm nádherným pomerančovým zahradám, zvláště když jsou v květu. A což ty palmové háje a různé květy! — Vzpoměla jsem si častokrát na moji maminku, kéž by žila a mohla užít rochu té krásy se mnou. Ale ona jistě užívá mnohem více krásy a dobra v nebesích, neboť za živa té dobroty

moc neměla. Nechci se mnoho rozepisovat. Jestli ctěná redakce uzná, že můj dopis se hodí k uveřejnění, byla bych ráda. Zasílám pozdrav paní Terezii Hlavatě a slečně Julii Peškové do New Yorku. Též ct. redakci a všechny čtenáře zdravím. Vaše Marie Jiříková.

Z KANADY.

Tolik mi řeklo děvče:

“Když pak opět přijdeš, rádne se mi ohlas, vždyť víš, že poznám tvůj kanárčí hlas. A to ti povídám: Zuby at' máš čisté, jinak kvinde máš u mne pak jisté! Chlupy sobě vořezat u řezníka dej, bys nemusel z dále jen civět na mne večer celej. Máte doma kravičku, objímat se už; když pak přijdeš ke mně — nebudeš již více fuč. Ruky sobě umyj od pomády koňský, na vlasy dej sobě vodičky kolínský. Tak když hezky přijdeš, uvítám tě skvěle a dostaneš všeho náručí celé.

Ovšem že jó! Tak už máme po svátcích velikonočních a s nimi zároveň i po šlaháčce. — V Chatham měli jsme taneční zábavu a, jak myslím, každý mohl být spokojen (s modřinami nejvíce). Tak jest mi nějak veselo po té šlaháčce, lidičky, a víte proč? Inu Chathamští hoši vám chodili po šlaháčce a šlahali vám — děvčata? — i né, chlapce, hahaha, nuž nová móda. Tomu se však nesmíte divit:

Chlapci jsou to
he he he
jedna radost
be-e-e.

Tak se trochu toulám po tom Božím světě a tu leccos mi při-

jde do ruky. Poslyšte! Na prvního aprýla obdržel jeden chasník dopis následujícího znění:

Hello — — —

My Sweetheart:

Jak pak se máš a co děláváš? Tolikrát mě's slíbil, že se přijdeš za mnou podívat a doposud nikdy nepřišels. Vždy mně jen oklamals. Přijď někdy do Chatham, ano? My dear ——— tolik jsem se již natrápila a Ty pořád nic, jakobys ani neviděl. Miláčku můj přijď brzy! Tolik se těší na shledanou s Tebou

Tvoje věrná ———

A víte, jaký následek tento aprýlový dopis měl? Onen chasník vám přemýšlel a stále jenom přemýšlel, u taneční zábavy šel si s ní zatancovat, a to byste měli vidět, jaký je z nich teď páreček, k pohledání.

A tak když dostanete některý z vás aprýlové psaníčko, necht' vám též přinese štěstí jako se to stalo v tomto případě.

S pozdravem a na brzkou shledanou zůstávají Vám známé tmavohnědé cčí.

SUMMIT, MINN.

Čtená redakce České Ženy!

Buďte tak laskavi a zašlete mi tu vaši nabídku květin. Příloženě naleznete dolar deset centů; zašlete je co nejdříve. Měli jsme tady zimu od posledního března až do 8. dubna a země byla promrzlá na 4 palce. Seli jsme oves v březnu, tak nevíme, jestli ho ta zima nepoškodila a nebudeme-li sít znovu. Jen si, ctěná redakce Č. Ž. pomyslete, co se nám tady letos v Minnesotě objevuje jako kobylky. Už teď v dubnu jsou půl palce dlouhé a šedé; to asi budou ty dakotské. To máme smutnou vyhlídku na úrodu. — Loňského roku jsme zde měli též kobylky, ale byly žluté; ty se tu drží každý rok a neudělají tolik škody. Minulý rok se trochu více rozmnožily. Nepřeletují na velkou vzdálenost jako ty dakotské kobylky. Nic jiného je tak nezahubí, jako když přijdou z jara kroupy. Ale poručme si; to není

u nás, to je u Boha. Končím s pozdravem na všechny

John P. Kubíček.

Blooming Prairie, Rte 2, Minn.

YOAKUM, TEXAS.

Vážená redakce České Ženy a milé čtenářky!

Již mně bylo po vás všech teskně, tak se zase jdu mezi vás trochu potěšit. Však mnohé z vás již asi četly, že mi odešla moje dobrá matička na věčnost. Skonala tiše dne 5. března ve stáří 78 let. Ráda již chudinka odcházela z tohoto světa, neboť ty poslední dny leta musela býti již skorem stále na lůžku, ačkoliv nebyla nemocná, pouze tak slabá, že již nemohla chodit. Česká Žena jí však byla dobrou utěšitelkou, mohla číst skorem až do posledka. Ač stará a slabá, zrak i sluch měla ještě dobrý. Však jest to smutná doba našeho života, když nám někdo drahý odchází, ale i na nás to čeká. Děkuji všem těm milým spolusestrám a čtenářkám za projevy soustrasti. Potěší člověka ten soucit blízních v jeho těžké chvíli. Ani nevíte, jakou těšitelkou mně byla naše Česká Žena. Děkuji předně ct. redakci za uveřejnění mých povídek a článků, neboť vím, že je to pro vás hodně práce, to vše pro mě opravovat, a vám všem, drahé čtenářky ani již nevím, jak bych poděkovala za vaše laskavá slova uznání, zvláště vám pí. Josefko Tomšová, čtenářka z Michigany, pí. Pírová a jedna od Babiččina údolí. Pán Bůh vám to všem zaplat', a jestli někdy moje nepatrné články vám některé ulevily v žalu nebo zpříjemnily chvíli, jsem docí odměněna za svoji námahu. Žel Bohu, milé čtenářky, naši drahou zesnulou pí. Matildu Kafkovou při nejlepším vůli nahradit nedovedu. Ona uměla tak krásně psát a znala pravopis důkladně, že její dopisy byly chloubou každé redakce. Ještě týden a bude to již rok co nám odešla. Pán Bůh jí odplat' na věčnosti za vše dobré, co pro

naš lid vykonala. Takových horlivých vlastenek bychom potřebovali více. Škoda, že již musela odejít. Pí. Hanělová ze Severní Dakoty, vaši vánoční kartičku jsem obdržela. Srdečné díky. Psala jsem vám, ale dopis mně přišel zpátky, adresa asi byla neúplná. Váš dopis v Č. Ž. je zajímavý; jen pište dále.

Ta naše Č. Ž. jest opravdu čím dále tím lepší. Jen ty básně, jež nám naše milé české ženy skládají, stojí za to, co Č. Ž. stojí. Jsem hrda, že máme takové nadané ženy v našem národě. Kéž bychom jim jenom ukázaly, že si jich vážíme. Však snad jednou se probudíme z té naší národní ospalosti.

Zde u nás letos učí i českou třídu a i Američané se učí česky. Je to aspoň začátek. Snad půjdeme dále. Náš dp. Albert Maneth jest dobrým vlastencem, který chce, aby naše národnost zde vynikla. Příležitost tedy máme, jen dobré vůle více. Ctihodné sestřičky si daly hodně práce a nacvičily českou třídu také českému zpěvu, takže nyní máme při jedné mši svaté český zpěv, a co více: naše česká třída bude tančit českou besedu na slavnosti Tom-Tom v květnu. Díky sl. Martě Jandové z Hostýna, která si necbtěžovala sem přijeti a naše žáky české besedy vycvičiti. Jen, Pane Bože, houšť.

Čekali jsme pořád na déšť, neboť sucho zde bylo již veliké. Dostali jsme ale místo déště vítr s pískem a kroupami; jen místy trochu zapršelo. Ale ten vítr byl hrozný a trval skorem tři dny. Člověk by zaplakal nad tou zkázou všeho. Rajska jablička již mnohde kvetla a korna byla velice pěkná, a skorem všichni měli již také vzešlou bavlnu. A nyní je to všechno pryč! Jen písková poušť zůstala, a co ještě nebylo nadobro větrem spáleno, to dodělal mráz, který na nížinách byl dosti silný a zničil všechno. Těšíme se, že korna ještě znovu vypučí, neboť tu jest již pozdě znovu sázet. Rajska jablička

možná také ještě něco udělají, ale již to bude všechno hodně pozdní. No, Pán Bůh nás musí něčím trestat, neboť jini již myslili, že jsme pány všeho, když vše tak nám pěkně rostlo podle přání. Však jsme my texasští rolníci již jen jako na posměch, už budou kluci o nás skládat brzo písničky, že si každý tulák může činit, co chce, jen texasský rolník si nesmí nasít na svém poli, co by chtěl. Mnozí dávají vinu presidentovi a jeho zákonu, ale on to asi mnil pro nás dobře, jenže než to přejde přes všechny ty ruce, tedy by se nejspíš k tomu zákonu ani on sám nepřiznal. Sám Pán Bůh ví, jak se ty zdejší poměry utváří do posledka. Takhle to ukazuje jen na revoluci. Chraň nás Bože! Však se již i náš nejdůstojnější p. arcibiskup stará o nás, jak by nám pomohl. Byla velká schůze v Hallettsville, bylo přítomno mnoho důst. pánů, kromě Jeho Excellence našeho pana arcibiskupa ze San Antonio. Rolníků tam bylo několik tisíc, a všichni dychtivě naslouchali jeho řeči i mnohých velebných pánů. Těšíme se nadějí, že tato nově založená rolnická Liga snad nám něco pomůže, jestli si to zase všechno jen sami nezabijeme naší nesvorností. Jakmile nás bude několik stotísic a začneme všichni protestovat do Washingtonu, tak si to páni kongresníci rozmyslí, nežli nějaký zákon upečou, který by se nám nelíbil.

Ještě vám sděluji smutnou zprávu, že se nám odebrala na věčnost zase jedna dobrá česká matička, manželka p. Richarda Vinklárka. Zemřela po krátké nemoci a zanechává manžela a několik dětí, nejmladší asi pět let. Byla to dobrá, zbožná žena, která by nám mohla všem býti příkladem. Pán Bůh jí dej slávu věčnou a pozůstalé potěš Pán Bůh sám.

Děkuji také Františce Mikulicové z Ontariu za milou vzpomínku v dopise a všem těm milým čtenářkám, které mně vě-

novaly vzpomínky. Pište všechny hodně do naší milé České Ženy. Té paní, jež mi přeje ještě dlouhá leta sedět u toho radia, děkuji a sděluji jí, že to jest asi všecko, co nyní dělám. No, a práce — to víte, čeká. Se srdečným pozdravem a přáním všeho dobra zůstávám vaše vděčná pisatelka

Anna H. Petrová.

Z ČECHOSLOV. REPUBLIKY, z kraje pod sv. Antonínkem.

Moravěnko, drahá máti,
ó jak krásná jsi ty zem!
Jak tě nemá milovati,
komu jsi ty domovem.

Nepsal jsem — důvody, existenční a ani to ne, ale neřekl jsem si to zázračné slůvko: chci, musím. Řekl jsem a již letím, na výzvu, na perutích československých letců za velký oceán. Přes to než se u Vás objevím, budou svátky jara — vzkříšení — zazní nám velikonoční Alleluja! Přeji všem ct. čtenářům radostné, šťastné a požehnané Velikonoce v roce 1938.

Přátelé, celá naše víra je podepřena zmrtvýchvstáním našeho Spasitele. Tímto zpečetil, dokázal pravost svého učení. "Nevstal-li Kristus Pán z mrtvých, marná je víra naše. Ale já pravím, on vstal." Máme jasně a zřetelně dokázáno, potvrzeno. Tedy žít dle víry. "Věřte evangeliu," zachovávat přikázání, víru svou statečně vyznávat, dle ní živ být. Je jeden Bůh a duše lidská je nesmrtelná.

Co nového u nás. Naše mladá republika československá vstupuje do dvacátého výročí svého trvání. Přes všechny oslavy, jež chystáme, vzpomínáme obětí, kterých si svoboda našeho národa, po staletí úpíciho, vyžádala. Zapomínáme těch, kteří roztroušení po zákopech všech bojišť války světové, semknutí v bratrských legionářských řadách u Bachmače, u Zborova atd. podřídili se zákonu bratrské lásky, kteří tušili, že nadešel okamžik, kdy je nutno pro svobodu svého

národa — vlasti, pro vítězství pravdy, zemřít. Padli! Daleko od vlasti, vzpomínání jen těmi, jimž vzali kus srdce, spí početná družina bratří věčný sen Čechoslováků, jimž svoboda vlasti byla nejvznešenějším cílem života. — "Zvěstuj poutníce v domovinu, že my v cizině mrtví ležíme, nedočkavě se červánků svobody, jak zákony kázaly nám." Zapomínáme. Kdyby ne, nemohl by otec, kterému se syn nevrátil; nemohl by nejmladší bratr, který pamatuje, že starší bratr položil život na oltář vlasti; ani sestřička, ani kdo jiný učinit nic, aby toto dílo, které stálo tolik obětí, bylo jakýmkoliv způsobem ohroženo. Mír — svoboda — celistvost našich hranic! — Když vůdce v Berlíně začal v poslední době ukazovat světu, co dovede, smlouvami si zapaloval cigarety. Po obsazení Rakouska naposled. Máme jej již u Břeclavi. My jsme byli, jsme a budem. "Václave svatý, vévodo Čechů, s námi bud' v boji, k slávě ved' své syny, věrní své vlasti do posledního dechu, hájit chcem práva české domoviny." "Nám ni budoucím, nedej zahynouti." Po nastoupení vojenské služby, v den 28. října, každý československý voják, všechny vojenské útvary, roztroušené po celé československé republice v posádkách svých přisahal novácci: "Přisaháme, při všem, co jest nám svato a v plné shodě se svým svědomím a přesvědčením, že budeme poslušní presidenta a vlády, republiky československé a všech svých velitelů, presidentem a vládou ustanovených.

Přisaháme, že budeme bez odmluvy plnit jejich nařízení vždy a všude i v nebezpečí, bez váhání a odporu, že svých vojsk neopustíme, ale i životy ochotně dáme na ochranu vlasti a za její svobodu.

Přisaháme, že budeme druh druhu milovati, k sobě věrně státi, v nebezpečí se neopouštět, ale až do konce se brániti, tak, jak nám to mužná čest a vědomí

povinnosti občanské káže. Tak přísaháme!"

Končím. Zdravím celou svoji rodinu za mořem. Poměry popíši později.

Československému národu, naší armádě, vzduch je naše moře, našim letcům, Bože zdar!

Zdař Bůh!

GRAFTON, N. D.

Ctění redakce!

Prosím uctivě o uveřejnění tohoto poděkování Panně Marii, sv. Josefu, sv. Judovi, sv. Antonínu a Květině Ježíšově za vyslyšení mé prosby — s prosbou o další jejich přímluvu.

Čtenářka z Dakoty.

ST. LOUIS, MO.

P. b. P. J. K.! Ctění redakce a milé čtenářky!

Není dávno, co jsem psala do našich milých časopisů, ale nedá mně to pokoje, abych se nezmínila o našem večírku, který jsme všichni prožili 24. dubna v naší svatojanské osadě. Připravily nám jej naše milé Sestřičky učitelky se školními dětičkami. Dalo jim to hodně hodin namáhavé práce, a my vše viděli za jediný večer, a každý si to pochvaloval. Bylo těch dětí několik skupin a každá byla jinak nacvičena a šlo to vše jako na drátkách. Každá skupina měla jiné uniformy: byly slunečnice, to byla samá malá děvčátka, každá ta hlavinka vypadala jako kvetoucí slunečnice; pak malí hoši měli uniformy jako žáby, a když začali po jevišti skákat, to bylo směchu; pak vojáci, jak cvičili s puškami, taky měli stejnokroj; pak skupina andílků, pak skupina netopýrů; též skupina děvčátek tančila a při tom si zpívala česky "Šla Nanynka do zelí . . ." Pak taky tam byla Karkulka v červených šatečkách a plášti. Její maminka ji poslala, aby donesla babičce něco v košíku, a tu na cestě potkávala všechny ty skupiny. Matka jí přikázala, aby to žádnému nedávala jenom babičce, a ona chudák se musela pořád ukrý-

vat, aby jí to někdo nevzal. I vlk jí to chtěl odnést, ale taky se mu schovala, ale on dával pozor, kde ta babička je, tak babičku odnesl, její šaty si oblekl a sedl si do její houpačky. Když Karkulka přišla, nemohlo jí to do hlavičky vlézt, jak ta babička vypadá. Najednou i Karkulku vlk uchvátil a odnesl. Pak vojáci vlka chytili a zabil, a donesli z něho kůži na důkaz, ale z Karkulky donesli jenom čepičku a byl konec. Všichni uspokojeni šli domů. Musím též připomenout, že siň byla do posledního místa naplněna, a také jsme se dosti vypotili, bylo horko.

Zapomněla jsem, že větší děvčátka zatančila taneček "Věneček" a šlo jim to velmi hezky. Popsala jsem to jenom z většího, tak když jsem na něco zapoměla, tak mně, prosím vás, odpusťte. A vám, milé Sestřičky, zaplat' Pán Bůh za vaši práci a námahu s tím učením těch dětiček. Ale také jste trochu daly těm maminkám starostí, ušít ty stejno-kroje. To bylo běhu, jak to a zase to; no, jen když se všechno konečně dobře vydařilo.

Kdyby ty všechny děti byly jako Markold. Milé čtenářky, slyšely jste něco o něm? Ne-li, tak vám to povím.

V jedné královské zemi žil hoch. Když byl asi 10 let star, šly o něm pověsti, že byl moc moudrý. Tu i král se to dověděl a chtěl ho osobně poznat. Tak jednou sedl na svého bělouše a jel do té vesnice, aby se sám o něm přesvědčil. Když se zeptal, kde bydlí Markold, přijel tam. Bylo vše ctevřené, takže jeho kůň strčil hlavu až do síně. Král se ptá: "Žádný doma?" Dostane odpověď: "Já sám." "Kdo jsi?" "Já Markold. A kdo jsi ty? Hlava koňská a řeč člověčí." — "Já jsem král! Pojď ven!" — "Ne, já musím hlídat dům. Pojď ty sem!" — Markold seděl na kolíbce a kolíbal se. Tak když král chtěl ho poznat, musel slézt s koně a jít do světnice. Ptá se ho: "Kolik je vás v rodině?" Mar-

kold řekl: "Pět." — "Tak kde je otec?" — "Šel dělat z jedné škody dvě." — "Kde je matka?" — "Šla dělat, co ještě nikdy nedělala a dělat už nebude." — "A co dělá bratr?" — "Ten co chytí, všechno hubí a nic neživí." — "A co dělá sestra?" — "Oplakává loňského smíchu." — Tak král se nedověděl nic, ale řekl: "Až přijde matka, řekni, že zde byl král, a nech upeče pěkný mazanec (to jest koláč) a hrnek mléka, a nech mně to pošle zítra po tobě. Já tě budu očekávat." "Ano, to matce vyřídím."

Matka s radostí to upekla pro krále. Markold se ustrojil a šel přes pole a louky, až přišel do chládku a odpočinul si. Při tom přišel na něj spánek a usnul. Když se probudil, měl hlad, koláč snědl, mléko vypil. Do hrnka nabral vody, přikryl čepicí a šel ke králi. Král na něj čekal a ptal se ho: "No, vyřídil's to matce?" "Ano, králi!" "A kde máš koláč?" "Pane králi, hlad zmařil sličnost." "No, posad' se a pověz mně, jak hlad zmařil sličnost?" "No matka upekla koláč i mléko ti poslala, ale já dostal hlad, koláč jsem snědl a mléko vypil. Vim, že ty máš dost co jíst, víc jako my." "No dobře, a teď mi to vysvětli, co ten tvůj otec dělal?" — "No z jedné škody dvě. Byla špatná blátivá cesta, tak lidé obcházeli po naší louce. Otec nastrkal trny na ten chodník, tak lidé půjdou zase dále, udělají druhý chodník a tak budou škody dvě." "A co matka?" "No umírala sousedka, tak jí zadlabovala oči, co ještě nikdy nedělala a dělat nebude." — "No a co bratr?" — "Ten byl celý rok na vandru a nedařilo se mu. Přišel hladný a otrhaný a co chytil, všechno hubil. Co hubil, to už si domysli sám." — "A co sestra?" "No, loni byla u muziky a dobře se bavila. Dnes toho smíchu oplakává, neb musí kolíbat." "No, tak dobře, Markolde. Přijdeš ke mně zase někdy?" — "Ano, králi, jestli se ti moje návštěva bude líbit, přijdu."

A tak podobně, milé čtenářky, se vás ptám: Bude-li se vám můj dopis líbit, přijdu zase, a ne-li, hod'te ho do koše. To vám dávám všem na výběr vaše přítelkyně
Františka Hrbáček,
1833 Dolman St.

KU DNI MATEK.

(Své matičky věnuje v upomínku Josefa Tomšová.)

Ó máji, máji
plný květů, lásky!
Příroda teplem okřívá —
v srdci mém radost veliká.
Den Matiček slavíme,
na její poslední slova vzpomínáme.
Květy krásné v naše srdce vsadila,
pamatuj, dcero, by nikdy nezvadla, pravila.

Zmolenou dlaní
přijala matčino pozhnání,
když mě z domu provázela,
hojné sisy — krutý boj
v srdci svírala.

Proto tak častokrát
duši moji stíhá krutý sten,
že nemohu, matičko,
k Tobě v tento slavný den!

Pokleknout u rovu Tvého,
v materičku ponořit hlavu,
slzami skropiti konvalinky bílé,
jež tam vsadily sestry mé milé.

Chtěla bych nadýchat se
znovu květů vůně,
po kterých, matičko milená,
často duše má stůně.

Posílám \$1 pro sirotky, aby se
modlily za naše zemřelé matky
Anežku Zálešákovou, Annu Tomešovou a Anežku Talamine.

CHICAGO, ILL.

Ctělá redakce!

Přijměte můj srdečný pozdrav, zároveň i vážené čtenářstvo Č. Ž. Milení a opuštění sirotečci zasílám vám dolar, a prosím vás sirotečci pomodlete se za dobré naše matičky. Drahé všechny matky! Drahé slovo matko ústy zní tak sladko, i když tělo v hrobě tlí. Rov narostlý travou, svě-

týlka tam plavou u zdi hřbitovní. Hlas tvůj milý slyším přes dálku ovzduší. Srdcem zachvívá, třese se jak ptáče, když tam soupeř mládě z hnízda vybírá. Na tvém rovu stkví se, kříž pokojem rdí se k památce zvěčnělé; láska k tobě žila v dětech, nezemřela v cizině daleké.

Památka nám svatá! Ty's nás vychovala, učila jsi nás Boha znát, tvým příkladem kráčet a útrapy snášet, na tě vzpomínat. Kráčela jsi v žití pod břemenem tíží cestou trnitou, usnula jsi v Pánu, vešla's v rajskou bránu, v radost velikou. Až smrt mě zachvátí, tělo v hrob sklátí, duše odletí, popřej, Bože milý, u nebeské brány se s matkou sejít. A to je všech naše vřelé přání, spatřit matičku, vejít ve hrob tmavý, mít lůžko jedno s matkou společný. Matičko má, matičko přemilá, na světě jste jediná! Láska vaše veliká, jak moře je hluboká. Neznáte vy oběti pro svoje drahé děti; vrásky se vám tlačí, oči sladce hledí, nežádáte odměny za tu vaši výchovu, kterou dítkám dáváte a se o ně staráte. Nepoznají matčino děti velké břemeno; až samy jsou matkami, teprv to cení. Ústa vaše nemluvná, něžná ruka studená, ještě lásku k dětem tam plápolá za hrobem. Proto dítky k matičce neste srdce celičké, a po smrti rov její ozdobte květinami.

Drahé matičky, již čtvrt století uplynulo, rok od roku půjdeme ještě dále — v každém kroku. Ano, nuž jen dále leta štěstí at' nám stále zkvétá, aby navždy mezi námi těšil se i svět, to vám matičky ze srdce přeji na důkaz lásky naší k vám všem.

Zatím končím ve vší úctě a znamenám se

Alžběta Roczypal,
2615 So. Riddgeway ave.

Na zabíjačce. "Jez, jez, Toníčku, a vezmi si ještě jitřničku!" — "Děkuji, strýčku, snědl jsem už čtyři!" — "Jó čtyři, osm jsi jich snědl, harante, já je dobře počítal!"

Důst. B. Matějů C.Ss.R. dožil se 70 let.

Všeobecně mezi námi známý horlivý misionář, český, vlastenecký kněz, redaktor a spisovatel, hudební odborník, dirigent a skladatel, důst. p. B. Matějů, dožil se dne 20. dubna t. r. vysokého věku 70 let ve zdraví a stále kněžské a vlastenecké činnosti. Náš milý jubilant studoval v Praze na Malostranském gymnasiu, na to absolvoval práva na Karlově universitě, ale konečně rozhodl se vstoupit do slavného řádu Nejsvětějšího Vykupitele (Redemptoristů), kdež po theologických studiích a vysvěcení na kněžství, rozvinul svou blahodárnou činnost jak ve staré vlasti, tak později i zde ve Sp. Státech, kde ve mnohých osadách se svým přítelem, dnes zesnulým důst. p. Václavem Melicharem, konal časté misie. Nyní již delší dobu pracuje na vinici Páně v osadě Bl. Panny Marie Ustavičné Pomoci v New Yorku, vydává časopis "Týdenní Zprávy" a dosud je velmi čilým v oboru literárním a hudebním.

K dosažení té sedmdesátky důst. p. B. Matějů srdečně blahopřejeme a prosíme Pána Boha, Jemuž jubilant svůj život zasvětil, aby ještě dlouhá leta Jej nám zdravého a čilého zachoval.

Mnogaja, mnogaja ljeta!

Slavná primice důst. p. Richarda V. Čálka.

Chicago, Ill., 25. dubna.—Včerejší neděle byla v osadě ssv. Cyrilla a Methoděje velmi slavným dnem, neboť důst. p. R. V. Čálek sloužil svou první mši sv. ve výše jmenovaném krásném chrámu Páně. Účast' na této mši svaté byla obrovská, neboť primiciant pochází z osady ssv. Cyrilla a Methoděje a jeho vzorní rodiče těší se tam všeobecně úctě. Po přípravných obřadech a zpěvech přistoupil k oltáři Páně důst. p. primiciant, jemuž přisluhovali: veledůst. p. Msgre Tomáš Bobal jako arcikněz; dp.

Karel Zabilka jako jáhen; dp. František J. Pokorný jako podjáhen a dp. Frant. Příbyl jako ceremoniář. V sanktuariu bylo přítomno toto duchovenstvo: veledůst. Msgre Innocent Kestl a důst. pánové: Vojtěch Dederá, František Tony, Martin Křížka, Vilém Plachetka, V. Rezek, Jan Vitha, P. J. Phillips S.J., Rajmund Koman O.S.B., Václav Michalička O.S.B., Ambrož Ondrák O.S.B., Jos. Chvátal O.S.B. a seminaristé Antonín Bareš a Jan Kemp

Po evangeliu vystoupil na kazatelnu důst. p. František Tony, farář osady sv. Ludmily, a přednesl velmi dojemné a poučné kázání.

Po ukončení mše svaté bylo sv. požehnání, po němž všichni zapěli "Bože, chválíme Tebe". Nato se duchovenstvo odebralo na faru, kromě důst. p. Čálka, jenž zůstal v chrámu Páně a u děloval všem účastníkům slavnosti jednotlivě své novokněžské požehnání.

Slavnostní oběd pro četné účastníky slavnosti byl uspořádán po mši svaté v síni Saddle and Sirloin Klubu na Halstead u 41. ul. Přítomno bylo několik set osob.

Bolavá dáseň.

Bolela mě k zbláznění dáseň pod chrupem. V té strašné bolesti jsem si vzpoměla že ct. sestra Liberta napsala neteři jak i ona měla podobnou bolest a náplast z NONAT dána na dáseň pod umělý chrup bolest tu vyléčila. Učinila jsem podobně a pomohlo to.

Na všelijaké, at' suché neb otevřené bolesti, se Nonat osvědčila, která bez operace vytáhne dřevěné i ocelové trisky i střely, v těle uvázně; ale musí to být—

REG. U.S. PAT. OFF.

Cena Nonat jest 50c a \$1.00, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka, neb jednatele, ale nic jiného neberte, raději pište na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.,
P. O. Box 285. Altadena, California.

V Chicagu u p. F. Nanak, 1724 W. 18th Pl. — V Cleveland, O. u pl. F. Krobůsek, 12718 Holborn Ave.

DETROIT, MICH., Československému lidu v Detroit a okolí!

V nynější vážné době, kdy se jedná o bytí či nebytí Československé republiky, kdy násilnický Hitler a jeho nazistické hordy našich odvěkých nepřátel brousí si zuby s úmyslem uchvátit do svých drápů naši mladou republiku, jeví se nutnost a potřeba semknutí se všeho lidu českého i slovenského bez rozdílu náboženského anebo politického přesvědčení.

Jest třeba ukázat Americe, že jako Čechoslováci jsme živí, silní a svorní. A to dokážeme, budeme-li si rozuměti a sobě navzájem důvěřovati.

Nám nemůže býti lhostejno, jak jiné národnosti, pevně zde zorganizované, dovedou uplatnit svoje vlivy v každém ohledu a při každé význačné příležitosti i otázkách veřejných.

Za války stály všechny složky čsl. lidu v jedné frontě a nyní je opět třeba, by všichni Čechoslováci zde, všechny jejich složky spolupracovaly a touto spoluprací bylo dokázáno, že Češi i Slováci mají jednotnou vůli zachovat Československo.

A počáteční krok ku sblížení a lepšímu porozumění mezi jednotlivými složkami detroitských Čechoslováků byl učiněn v pondělí, 4. dubna 1938, kdy se sešly výbory Federace Českých Spolků, Federace Slovenských Spolků a zástupci Svazu Českých Katolíků. Sešly se, rokovaly o nutnosti spolupráce a zahájení společné akce a usnesly se podniknouti potřebné přípravy.

Výbory vyzvou složky dosud nezastoupené k součinnosti a svolají v příhodném čase schůzi ustavující, jež bude závazně oznámena.

Za Svaz Českých Katolíků
Rev. Josef Janeček.

K udržování aluminiového nádobí postačí všeobecně jednoduché omývání mýdlem pro aluminium a jemnou ocelovou vlnou.

JISTĚ KAŽDÝ NEVÍ,

Kolik může vypadat vlasů za den? Výměna odumřelých vlasů děje se tedy u člověka nepřetržitě a znenáhla. Délka trvání, či délka života vlasů, je krátká. Podle Pinkuse žijí či trvají vlasy na hlavě 2—4 leta než vypadnou a než jsou nahrazeny novými. Řasy vyměňují se mnohem rychleji, asi za 4 měsíce (100—150 dní) atd. Ustavičné vypadávání odumřelých vlasů děje se tedy u člověka i při zdravém vzrůstu vlasů, jež regenerují opět ze zmíněné vlasové papilly a toliko abnormální padání vlasů je zjevem chorobným. Podle udání Pinkuse vypadne denně za normálních poměrů u člověka 18—20letého 30 až 100 vlasů, u lidí 20—30letých denně vypadává asi 90 vlasů, u lidí 50—60letých vypadne za den 12 i více odumřelých vlasů, s nimiž v plynulém ději odehrává se jejich regenerace, takže prakticky ztrátu tu ani nepozorujeme.

Že učenci odhadují zásobu uhlí na zemi na 7,400 miliard tun. Ročně z ní ubude jen 1,500 mili-

onů tun. Nafty je v zemi okrouhle 6,150 miliard tun a ročně se dobude asi 184 milionů tun. Z tohoto vyplývá, že zásoby uhlí by stačily na 5000 let a zásoby nafty na 30,000 let. Jsou to ovšem jen čísla ideální, ale přesto jest jisté, že vedle těchto známých čísel jsou v zemi zásoby, o nichž nic ještě dnes nevíme a které snad v nejbližší době stanou se hledaným a důležitým produktem. Nebojme se, že lidstvo musí zahynouti zimou;

Raetorománi, hrdí potomci starých Římanů. Švýcarsko mělo až dosud tři státní jazyky: francouzský, italský a německý, nyní k němu přistupuje ještě raetorománština, kterou mluví asi 40 tisíc obyvatel na hranicích italských. Při hlasování vyslovilo se 680,000 obyvatel pro zavedení nového státního jazyka a jenom 55,000 hlasů bylo proti. Předkové Raetorománů byli obyvateli římské provincie Raetia prima. Hlasování jest krásným vysvědčením vzorné švýcarské demokracie.

V JUBILEJNÍM ROCE 1938 DO ČESKOSLOVENSKA

V každém ohledu příjemnou, nezapomenutelnou,
levnou i bezstarostnou cestu připraví Vám

ZVLÁŠTNÍ ČSL. VÝPRAVA

spojená s

POUTÍ NA SVATOU HORU

Vypluje z New Yorku dne 11. června 1938

rychlolodí

"COLUMBUS"

přes Bramy s přímým a krátkým vlakovým spojením do Prahy

Výpravu vedou:

REV. A. J. DEDERA
duchovní vůdce

MR. JOS. J. JANDA
technický vůdce

Pro informace pište neb hlaste se u svého místního
zástupce neb

903 LOCUST STREET,

ST. LOUIS, MO.

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

Krátký výtah z knihy: "Povídka mého života".

Žasnu vidouc na druhé straně časopisu "Česká Žena", že se výše jmenovaná kniha nabízí jako premie každému, kdo získá novou odběratelku Č. Ž., ba i ta nová odběratelka že jednu dostane. Je to možné? Dvě tak cenné knihy najednou!

Zdá se, že málokdo tu knihu zná, a to je škoda! Skýtá tolik zábavy a poučení, jakého v jiném díle těžko lze nalézt. Četla jsem ji dvakrát, a ještě tu a tam po ní sáhnou. Autora knihy, žel Bohu, neznáme; ale jeho dílo prozrazuje, že je to pán velice zkušený, vzdělaný, utrpením vytříbený a při tom samý humor. A co nejlepšeho: dobrý katolík a přítel chudiny.

Aby milé čtenářky Č. Ž. měly aspoň nějakou představu o tom, co kniha obsahuje, dovoluji si vypsat z ní některé úryvky, na příklad strana 5:

"Narodil jsem se 4. ledna 1871. Byl jsem poslední ze čtrnácti dětí. Tak pozdního hosta snad již nečekali; neměli mě kam položit. Co tedy zbývalo jiného, než přinést necky a položit mne do nich. Protože nás bylo ve světnici mnoho, vstřili mne prý v nich

PŘI KTERÝCH CHOROBÁCH OSVĚDČIL 'KLÁŠTERNÍ ČAJ' SVŮJ LÉČIVÝ ÚČINEK?

Při nemoci žaludku, při chorobách žlučových, střečních, při zácpě, hemoroidách (zlaté žíly) při nemoci ledvinových, revmatismu, dně, ischias, bolení hlavy, migréně, při nemocech ženských, obtížích menstruačních, jakož i v době přechodu, kornatění cév a při nemoci kožních. Máme mnoho děkovných dopisů z různých států Amerických, od těch, kteří "Klášterní Čaj" vyzkoušeli.

Cena 1 krabička \$1.00; 6 krabiček za \$5.00 poštou vyplaceno. Na C. O. D. o 15 centů více. Zaslá:

PATRIA TRADING CO.,
5132 Broadway Cleveland, Ohio.

ŽENY! Při zastavení, nepravdivosti a bolestivosti měsíční periody objednejte si ihned můj osvědčený, starokrajský prostředek. Cena \$3.00 Píšte s důvěrou!

MRS. M. LESKOVAR,
507 E. 73rd St. New York, N. Y.

pod postel, abych nepřekážel. . . Když jsem poněkud odrostl a počal chápati, co se okolo mne děje, učili mě starší sourozenci znáti moje jméno a název naší vesnice. Tak jsem se naučil jmenovati naši vesničku Budyň. Snad se obávali, abych jim předčasně neutekl, a kdybych se ztratil, abych se zase mohl vrátit domů. . . (Bylo to zajisté moudré. Viz ve Třetí čítance s. M. Vítý článek 23. "Ztracené děvčátko".) . . . Již za útlého mládí jsem pásával housata. Mamička dobrá mi přísně nařídila, abych dobře hlídal, aby mi je krkavci neodnesli. Byl jsem asi dobrý pasáček, neboť každý o mně ve vesnici věděl, že se mi ani jediné housce neztratilo. . . Sotva jsem trochu odrostl, honil jsem časně z rána, když se ještě rosa trpytila na lukách, na pastvu krávy; ale sotva vystoupilo slunko výše na obloze, pospíchal jsem s nimi domů, abych se dostal včas do školy, vzdálené od nás čtvrt hodiny. Po škole musel jsem zase s kravami na pastvu a domů jsem je hnál po západu slunce." (Kterak se na pastvě bavil a co následovalo, ličt str. 7. a 8. — Na str. 10. jest obrázek desetiletého Františka a jeho rodičů)

Zajímavé jest líčení, jak hošík, ani ne desetiletý, hnál kozu na trh, co s ní zkusil, na konec však dobře pochodil. Byl to jeho první obchodní úspěch. Kapitola III. vypravuje, proč se stal František kovářem a jak se mu vedlo u mistra Růžičky. Prozradil též pro jaké šibalství udělal bratrovi kliku k flašinetu. Str. 23. udává, jakého utišovacího prostředku užíval rolník Novák ve Velkém Boru. Za takový by se leckdo poděkoval. Dále na str. 25-6 vykládá, kterak se Domín zbavil hříšného zvyku klení a jak povstal pahrбек na ncse Františkově, jímž se dodnes honosí.

V kapitole VI. popisuje autor svoji první cestu za chlebem. Po dlouhém vandrování dostal práci u mistra Parýzka. Dostával byt,

stravu a 50 krejcarů platu na týden. Jeho ložnici byla kovárna, kde v truhlici měl slámník a zaprášenou podušku. Byl spokojen. Na str. 37. Jak výborný kazatel mluvil k dívkám. A jak prakticky! Měly by to slyšeti všechny dívky i jejich matky. — Str. 41. František tančil Strašák, ač vlastně nevěděl, co to je. Divil se, proč hrajou "Šla Nanynka do zlí". Hezky si zadupal, zahrozil ukazováčkem, ale pak . . . ! Tanečnice mu utekla. Opuštěný tanečník zůstal jako omráčen a vyrazil z tančírny. Trápil se tak, že ani usnouti nemohl. . . Brzy potom jel za mistrem Růžičkou do Štýrska.

Str. 49. Zasloužené pokárání krajanů, kteří vedle kostela zpívali "Bývali Čechové". Str. 53. Záchrana tří českých dívek - hudebnic z rukou ošemetného cikána. . . Na str. 59 vychvaluje německé knedlíky. Ty prý by mohli Němci dobře potřebovat ve válkách do kulometů a dobyli by jimi každé pevnosti.

V Dolních Rakousích — str. 64. — se mu dostalo pohostinství v klášteře, kde mohl i sv. svátosti přijmouti. Nevědomky přišel i do Maria Zell. — Po dalším líčení obtíží mezi Němci vypravuje autor svůj pobyt mezi svými, i jak mu matka domlouvala, že se vodil veřejně s dívkou. Jindy zas ho povzbuzovala slovy: "Hochu, trp, musí-li to být. Jen trpělivost a vytrvalost přinášejí v životě úspěch." Trpěl František hrozně hladem a zimou u jednoho mistra ve Vodňanech. — Brzy nato se na švakrovo pozvání odhodlal jeti do Ameriky. Cesta, první dojmy, shledání s příbuznými rozdíl ve stravě, americká čeština atd. atd., to jest již více méně známo každému, kdo se do Ameriky stěhoval nebo s přistěhovanci bydlí, ač jinak jest i v tom vypravování mnoho zajímavého i poučného.

Co zkusil u některých mistrů, a ještě více, když byl bez za-

městnání! — V jedné továrně poděkoval mistrovi za to, že mu ukázal, jak si má při práci počínat. To ho zřejmě překvapilo. "Postavil se přede mne, a dívaje se mi pronikavě do očí, pravil: "No, tohle se mi ještě nestalo, co jsem mistrem kovářským, aby mi dělník poděkoval, když jsem ho zaučoval v práci." Touto zdvořilostí získal si František důvěry mistrov. Dostal pak u něho i byt a zvýšení platu. . . . Na str. 159. líčí autor své oddávky s Marií Birnhanzlovou. Tato mu u oltáře poslušnost neslíbila, — nedopatřením kněze dp. Hynka — ale zachovávala ji. O svém prvním dítěti píše: "Nikdy před tím jsem nepocítil takového blaha . . . Všechno veselí a všechny zábavy, jaké poskytuje mladý věk, nebyl bych zaměnil za nevinný úsměv dítěte, a hlásek jeho byl mi hudbou nejlahodnější."

Konečně začal F. V. pracovat pro sebe. Jeho švakři mu postavili malou kovárnu. (Její obrázek viz na str. 165. U kovárny stojí F. V. se svými dětmi Jindřichem a Mařenkou.), později pak si koupil již dům (str. 168). Zajímavé jest, jak snadno k němu přestěhovali kovárnu.

Za přečtení stojí i článek "Moje probuzení" str. 185, jakož i další "Na prvním stupni k úspěchu". . . . Str. 214. obrázek čtyřicetiletého p. F. J. Vlčka; 224. Vlčkova rodina r. 1913. . . . Jak dovedl oceniti pokoj a lásku v rodině, vysvětluje z těchto slov: "Rok 1917 byl mi od počátku až do konce dobou utrpení. . . Díky Bohu, vše jsem přestál, ale zásluhu na tom má klidný a šťastný život v naší domácnosti." (244.) V rodné vlasti — str. 280 až 303 — se opět potěšil. Rodná jeho chaloupka — str. 5. — nevyrovná se ovšem jeho nynější residenci — str. 308. —, to však nerozhoduje o životním štěstí. Kde vládne láska k Bohu a bližnímu, tam je všude dobře, i pod slaměnou střechou.

Snad někdo řekne: "Tu Po-

vidku já už mám." Nu, dobře. Snad by pan redaktor vybral pro vás jinou knihu, anebo byste si mohly okrášlit zahrádku květinami, jichž sazeničky se nabízejí na poslední straně Č. Ž. č. 927. Anebo byste mohly vykonati dobrý skutek tím, že byste darovaly knihu jiné rodině nebo i nemocnici. Jsou tam často čeští pacienti, kteří by byli šťastni, kdyby se jim půjčila kniha psaná jejich mateřštinou. O podobnou službu jsme byly žádány i pro vězně . . .

Bůh vám všem žehnej, drahé naše krajanek! Srdečně vás zdraví

Školská sestra de N. D.
Florence, Nebr.

Člověk za 1 rok. Dospělý člověk spotřebuje za rok 230 litrů vody, 135 litrů mléka, 110 kg bramborů, 50 kg masa, 100 kg ovce, 230 kg zeleniny, 10 kg ryb, 25 kg cukru, 2,5 kg soli, 200 kg obilí, 5 kg sýra, 180 vajec, 25 kg tuku, 2,5 kg luštěnin.

V době plesů. "Manželství je problém." — "Ano, zvláště když si žena stěžuje, že nemá dostatek místa v šatníku a zároveň, že nemá co vzít na sebe."

Dobré známosti. Dozorci vězňů: "A vaši známí vás nikdy nepřijdou navštívit?" — Vězeň: "Hm, totiž . . . oni jsou všichni tady."

Velmi cenná premie ZDARMA!

"Povídka mého života" . . .

napsaná továrníkem Fr.
Vlčkem z Cleveland, O.

Kniha tato není žádný suchý životopis, je to zajímavý román. Je to pravdivá povídka českého přistěhovatele, který zvítězil nad mnohými a těžkými překážkami, které mu neznámá země v cestu kladla, avšak svou pracovitostí a rozhledem domohl se úspěchu a uznání.

Jsou to vlastně dějiny nás všech, jenom že mnohý z nás padl a jen některý se vyšvihl v tom těžkém životním zápase zde v cizině.

Každý si tuto krásnou a poučnou knihu rád přečte. Je o 365 stranách, ilustrovaná a má kupní cenu více než \$1.00.

DOSTANETE JI ZDARMA. KDYŽ NÁM ZISKÁTE NOVOU ODBĚRATELKU "ČESKÉ ŽENY" - A TO NEJEN VY, ALE TĚŽ I NOVÁ ODBĚRATELKA "ČESKÉ ŽENY".

Pokuste se tedy získat nové čtenářky, čímž nám usnadníte vydávání a zlepšování Vašeho oblíbeného časopisu. Chcete-li jinou knižní, rovnocennou premii, pak pište na adresu:

ČESKÁ ŽENA

1611 SOUTH 11th STREET

ST. LOUIS, MO.

Různé informace o sociálním zabezpečení.

F.L.I.S.)

Opravy v záznamech sociálního zabezpečení.

Úřad pro sociální zabezpečení vydal nedávno nový formulář pro zaměstnance, kteří si přejí opravit záznamy na úřadě pro sociální zabezpečení. Formuláře, označené jako "Employee's Request for Change in Records", je možno obdržet ve kterékoli ze 234 kanceláří sociálního zabezpečení. Zaměstnanci, kteří už mají pořadové číslo sociálního zabezpečení, mají na těchto nových listech uvědomit úřad o jakýchkoliv omylech, kterých se snad dopustili při podávání in-

formací na původních formulářích.

Nově tištěných lístků bude asi nejčastěji užíváno k oznámení změny jména a přesného data narození. Ženy na příklad možná změnily své jméno sňatkem; někteří zaměstnanci udali původně jméno, jež obyčejně užívají a nyní si přejí dodat i jméno, dané jim při křtu; jiní změnili své jméno při naturalisaci atd. Mnoho zaměstnanců udalo původně jenom přibližné datum svého narození, od té doby však zjistili přesný den a přejí si ho dáti zanést do záznamů.

Když zaměstnanec změnil bydliště nebo zaměstnání, nemusí o tom uvědomovat úřad pro sociální zabezpečení.

Duplikáty pořadových lístků sociálního zabezpečení.

Zaměstnanci, kteří ztratili lístek s pořadovým číslem sociálního zabezpečení, mohou si opatřit duplikát z kanceláře sociálního zabezpečení.

Různé zprávy ze všech koutů země naznačují, že zaměstnavatelé při přijímání do práce dávají přednost uchazečům, kteří už mají lístek sociálního zabezpečení. Vysvětlení je snad možno hledat v tom, že nepožádá-li zaměstnanec o lístek sám, musí tak učinit zaměstnavatel. Duplikáty ztracených lístků bylo možno až donedávna obdržet pouze z Washingtonu, nyní však — jak už bylo řečeno — je možno opatřit si je v kterékoli nejbližší úřadovně sociálního zabezpečení.

Nárok na jednorázovou výplatu.

Úřad pro sociální zabezpečení dostává každého dne průměrně sedm set žádostí o vyplacení určité částky jednou pro vždy. Je však ještě mnoho zaměstnanců a mnoho rodin zemřelých za-

městnanců, kteří mají právo na tuto sumu, kteří však o ni až dosud nezažádali. Do skupiny, jež má právo na jednorázovou výplatu, patří zaměstnanci, kteří dosáhli věku 65 let a kteří byli kryti sociálním zabezpečením, jakož i příbuzní nebo dědici zaměstnanců, kteří zemřeli před dosažením pětadesátiletí.

Zaměstnanci, kteří dosáhli věku 65 let, nemusí přestat pracovat, aby měli nárok na tuto jednorázovou výplatu. Zaměstnanci však, kteří počínaje rokem 1942 budou mít právo na měsíční požitky, musí se vzdát po tomto roce svého zaměstnání, chtějí-li tyto požitky přijímat.

Částečně zaměstnaní mají též právo na lístek sociálního zabezpečení.

Studenti a jiní, kteří jsou jen částečně zaměstnaní, mají si též opatřit lístek sociálního zabezpečení. Jejich příjem bude řádně zanášen a na základě veškerého jejich příjmu bude stanovena výše jejich požitků, až na ně budou mít právo.

Záznamy sociálního zabezpečení na fotografickém filmu.

Social Security Board skončil právě úkol ofotografování všech lístků sociálního zabezpečení.

Jména a pořadová čísla více nežli 37,000,000 zaměstnanců byla reprodukována v duplikátu na šestnáctimilimetrovém filmu. Úředníci, místo aby užívali lístků, užívají těchto filmů; záznamy na filmech jsou zvětšovány projektory na velikost původních lístků. Lístky jsou uloženy v 600 kartotečních skříních, zabírajících více než 500 čtverečních stop podlahy. Filmy jsou vměstnány do pouhých desíti skříní.

Fotografické duplikáty lístků jednak usnadní kancelářskou práci, jednak poslouží jako záruka proti zmatku, který by vznikl v případě zničení původních lístků. V případě ohně je vždy naděje, že buď lístky nebo filmy budou zachráněny. V ka-

Cenný dárek

čtenářkám České Ženy

S každou objednávkou na M. V. Apona Thé za \$1.00 — obdržíte úplně zdarma, jednu padesáticentovou krabici krásivého, Apona nového prášku na obličej. — Budete mile překvapeny tímto první třídy kosmetickým přípravkem. Prášek je neškodný, jemný, dobře přiléhající a na pleti neviditelný. Dá hned po použití svěží, krásný, příjemný, libezný vzhled. Má delikátní něžnou vůni, hodí se na každou pleť a dán je do ozdobné krabice.

Marie Votýpkové Apona Thé je v tisíc rodinách vážených a pokročilých krajanů, oblíbeným lékem. Mírně, působivě účinkuje, přináší veselou náladu, svěží krev, volnou stolic, sílu a zdraví, všem kteří udržují si s ním játra, ledviny, žaludek, žluč a moč i zaživací a odváděcí ústroje — pročištěné od všech nezdružných, jedovatých látek. Příjemné k užívání. Je spolehlivý lék pro těžko pracující otce, osvěžovatel drahé matičky, výborný pro stařečky a nejlepším přírodním lékem pro Vaše milované děti. Cena velké rodinné krabice na dlouho stačící — \$1.00, vyplaceně. S každou objednávkou Vaší jednoho M. V. Apona Thé za \$1.00 — zašlu úplně zdarma jeden prášek na obličej za 50 centů. Máte obojí v ceně \$1.50 za \$1.00 vyplaceně. Tyto neobyčejné výhody jsou jen u mě k dostání, do 31. prosince 1938. Oba tyto přípravky učiní i hezký, milý dárek přátelům a známým od Vás. Marie Votýpka, 120 E. Wayne St., So. Bend, Ind.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Missií. Jednou pro vždy příspěvek 25 centů (nikdy není třeba obnovovat.)
Také zemřelí mohou býti zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 West Pine Blvd. St. Louis, Mo.

ždém případě zůstal by zde aspoň jeden negativ filmu, neboť tento bude uložen v ohnivzdorné místnosti.

KAMENY PLATIDLEM.

V dnešní hospodářské nejistotě, zvláště s měnou a kapitálem, je jistě zajímavou zpráva dopisovatele londýnského deníku Times, o kamenech, ba balvanech, které byly platidlem nebo na které se dával dokonce úvěr.

Obyvatelé Yapu, vzdáleného ostrova souostroví Karolin, významného nyní tím, že se tam rozděluje kabel z Ameriky jednak do Japanu, jednak do Číny, vážili si kamene. Jejich ostrov je původu korálového vápence a proto jim byl skutečný kámen vzácným. Proto, když se na svých křehkých lodicích dostali asi 600 km na západ k sopečnému ostrovu, byli nadšeni kamenem, jenž jim připadal zázračným zjevem. Přinesli ukázky kamenů do vlasti, kde byl jenom výměnný obchod. Kekosové ořechy se vyměňovaly za ryby a ty za mouku tarovou a pod. Ač přinesené kameny nebyly jinak krásné ani lákavé a k nižádnému užítku, staly se platidlem a na konec cennou měnou.

Průběhem doby přivážely se z Palavských ostrovů hojněji kameny čím dále tím větší. Jejich doprava na lehkých lodích byla ovšem tím obtížnější a nebezpečnější. Někdy na dopravu balvanu doplatili lakotní plavci svými životy.

Nejběžnější balvany byly veliké asi jako kola železničního vozu nebo jako mlásky, obyčejně v podobě kotouče. Uprostřed bývaly provrtány, aby se mohly majiteli snáze dopravovat z lo-

mu na loď a pak zase doma při výměně za "drobné", jimiž byly a jsou dosud zase ulity a lastury přivážené z Nové Guineje.

Zvláštností pak zůstalo, že se na velké kameny dával úvěr plavcům, kteří pluli pro ně na Palavské ostrovy, někdy je musili však v bouři vyhodit, aby zachránili holé životy. Skutečná cena balvanu záležela tedy v odvaze, opatřit takový kámen. Protože písmo bylo neznámo, postupovala se práva na takový kámen ústně před náčelníkem, a tak se cena onoho kamene udržovala po generace, ač kámen

ležel někde v moři, anebo byl ještě na Palavských ostrovech.

Ostrův Yap přešel v držbu Japonců, kteří tam zavedli svou drobnou měnu, a dnes může parník přivézt ve dvou dnech z Palavských ostrovů spoustu kamene. Ale dosud u chýší domorodců stojí cpřeny kotoučové balvany a není tomu dávno, co do psané smlouvy, jak nařídili Japonci, byl vložen paragraf, jímž se odkazuje právo na jeden balvan, ztracený jakýmsi předkem. A brzy po svatbě bylo zakoupena za tento balvan koksová plantáž.

Gladiolus Rainbow Mixture

A collection of fine named
Varieties of the large
Flowering Types
IN A COMPLETE
COLOR RANGE.

Strictly Large Bulbs.

100 Bulbs—\$2.50

50 Bulbs—\$1.50

Postpaid to you.

Rev. W. A. Dostal
Fort Atkinson, Iowa.

Upozornění důst. p. farářům

NOVĚNA KU CTI BLAHOŠLAVENÉ PANNY MARIE
USTAVIČNÉ POMOCI

Úhledné modlitební knížky k této pobožnosti v české řeči
jsou k dostání u:

vdp. Dra. Ed. Chapurana,

1430 SOUTH 14th STREET

OMAHA, NEBRASKA

NABÍDNUTÍ K SŇATKU.

Starší vdovec přeje si učinit známost se starší vdovou anebo dámou, která by byla česká, dobrá kuchařka a hlavně dobrá katolička pro vedení jeho domácnosti. Pište pod značkou: B-234 na "Českou Ženu".

Zvláštní "seznamovací" nabídka pro milovnice a milovníky květin.

48 jednoletých a dvouletých sazenic vytrvalých květin, 13 krásných a nejoblíbenějších druhů za **POUHÝ \$1.10** poštou vyplaceně. —

Úplné uspokojení zaručeno

Sweet William (Hvozdky)

WREXHAM a Gold Medal OSTROŽKY (Delphinium), nádherné druhy obrovských květů různého zbarvení. ČÍNSKÉ OSTROŽKY (Chinese Delph.) bílé a modře kvetoucí květiny které kvetou od jara až do tuhých mrazů. HVOZDÍKY (Sweet William), krásná květina mnoha barev. ZVONKY (Canterbury Bells), nádherné zvoncovité květy různého zbarvení. SLZÍČKY (Garden Pinks), velmi vonné, karafiát. podobné květiny mnoha barev. MÁKY (Oriental Poppy), velmi oblíbená květina obrovských květů. KOPRETINY (Daisies), krásné bílé a různobarevné kopretiny. MACOŠKY (Pansy), MEČÍKY (Gladiolus), LEN ZAHRADNÍ (Linum), KRÁ-SNOOČKA (Coreopsis), a jiné druhy.

Zvonky (Canterbury Bell)

PREMIE! PREMIE!!!

Objednáte-li dříve než naše zásoba bude vyčerpána, přidáme k této neobyčejné nabídce

ÚPLNĚ ZDARMA:

- 1 REGAL LILY (dvouletá hlíza), jedna z nejkrásnějších a nejoblíbenější lilií bílé barvy.
- 1 NOVI BELGI VYTRVALÉ ASTRY, nový druh aster s nachově zbarvenými květy.

Tato nádherná skupina květin, za kterou musili byste zaplatiti od \$3.00 od \$3.50 všude jinde, bude VÁM zaslána v nejlepší čas k sázení za **POUHÝ \$1.10 POŠTOU VYPLACENĚ, USPOKOJENÍ ZARUČENO. OBJEDNEJTE DNES DOKUD ZÁSoba STAČÍ.**

DO KANADY jest velmi obtížno zasílat sazenice, proto je tam nezasíláme. Na požádání zašleme semena.

Vaše objednávky adresujte:

"Česká Žena"

1611 SOUTH 11th STREET

ST. LOUIS, MO.

Získáte-li nám novou odběratelku, zašleme Vám tyto sazenice zdarma

Nejstarší kněz vídeňské arcidiecése, farář ve výslužbě vdp. Karel Sládeček, slavil nedávno 90. narozeniny. Bydlí ve starobinci v Unter St. Veit. J. Em. pan kardinál Innitzer udělil mu titul duchovního rady.

Nové štěstí. Vypravovali si dva vandráci ve stohu: "Tak jsem ti dnes měl štěstí: jdu po silnici, když tu kolem mne zafíčí auto a přejede husu. Já ji zvednu a šofér mi ještě hodil stokorunu."

Dáma u malíře. Ten portrét by se mi líbil, až na to, že na něm mám nos příliš veliký. Nedá se to pozměnit? — Nemohu posloužit. Račte se poradit v ústavu plastické chirurgie, zda se to dá operovati.